

MOSONMAGYARÓVÁRI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

LAPOK A
**HARMINC ÉVES
EGYESÜLET**
TÖRTÉNETÉBŐL

1985-2015

1985

**LAPOK A
HARMINC ÉVES EGYESÜLET
TÖRTÉNETÉBŐL**

2015

AZ EGYESÜLET GYŰJTEMÉNYEINEK FELHASZNÁLÁSÁVAL
ÖSSZEÁLLÍTOTTA ÉS KIEGÉSZÍTETTE:
DR. KOCSIS SÁNDOR

SZERKESZTETTE:
NÉMETH ATTILA és FÜZI TAMÁS

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS:
KŐVÁRINÉ PREINER ÉVA

A NYOMDAI KIADÁS ANYAGI TÁMOGATÓI:
Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata
Dr. Iváncsics János alpolgármester
Staár Katalin és Szabó Miklós önkormányzati képviselők

Felelős kiadó:
Dr. Kocsis Sándor

Kiadja:
a **Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület**
100 példányban

Készült
a **MONOCOPY BT.**
sokszorosításában és támogatásával

Mosonmagyaróvár
2015.

Kedves Olvasó!

Nemzeti hovatartozástól függetlenül sokat mond egy közösségről az, hogy a város lakói hogyan viszonyulnak a múlt eseményeihez, elődjekhez, a hagyományokhoz. Árulkodnak róla a város terei, a szobrok, az emléktáblák – a kőbe és a szívekbe vésett emlékek, amelyek megmutatják, mi az, amit utódainkra kívánunk hagyni.

Egy város vezetése sokat tehet ezen kollektív tudat erősítésében, de a munka oroszlánrészét gyakran a civil szervezetek végzik el. Különösen értékelendők azok a kezdeményezések, amelyek az adott történelmi és politikai helyzettől függetlenül vagy éppen azzal szembeszállva törekednek az elődök emlékének méltó ápolására.

Az idei évben ünnepli fennállásának harmincadik évfordulóját a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület, amely már a rendszerváltás előtt, 1985-ben aktív szerepet vállalt a múlt feltárásában. Az 1996-os Gróf Széchényi Ferenc Díj, majd a két évvel később elnyert Kós Károly Díj valódi elismerése annak az elkötelezett munkának, melyet az egyesület tagjai a város egész területét lefedően a mai napig töretlen elszántsággal végeznek. A Millenniumi Szent István szobor, Szent László szobor, Deák Ferenc Emléktábla, az Altemplom és Habsburg kriptá, vagy épp az 1956-ra emlékező Gyásztér – csak a legjelentősebb munkákat említve.

E város sokat köszönhet az egyesület egykori vezetőjének, Dr. Nagy Györgynek, aki alapítója, elindítója volt a szervezet létrejöttének. Ráday Mihály, a Város- és Faluvédők Szövetségének elnöke ma is jó szívvel és elismeréssel emlékezik arra, hogy elsőként csatlakozott tagjai sorába a mosonmagyaróvári Egyesület és azóta is aktív munkát végez.

Köszönet illeti Dr. Kocsis Sándor jelenlegi elnök urat azért, hogy a megkezdett munkát kitartással és nagy szakmai hozzáértéssel folytatja, melynek eredménye, hogy számtalan műemlék épület került feltárássra, közreműködésükkel, gyűjtőmunkájukkal, önkormányzati hozzájárulásokkal felújításra. S az általuk felállított emléktáblák mind az elődök örökét, értékét hirdetik.

Kívánom, a következő 30 év is eredményes munkával teljes legyen és tagságuk gyarapodjon olyan utódokkal, akik biztosan haladva tudják folytatni a feltáró és városvédő munkákat.

Dr. Árvay István
polgármester

Beköszöntő

A Mosonmagyaróvár Városvédő Egyesület az idei évben ünnepli alapításának 30. évfordulóját. Örömkre szolgálhat megállapítani, hogy a jelenleg 238 tagot számláló egyesület 72 alapító tagja közül közel hatvanan ma is az aktívak között tarthatunk számon.

Az alapítás éve egybeesett az akkor elhíresült „szemétüggyel”, folytatódott a városközponti gesztenyefák megmentésével, majd a városi virágosítási mozgalom elindításával.

Az Egyesület az alapszabályában rögzítetteknek megfelelően az elmúlt három évtizedben eredményesen tevékenykedett a város épített, természeti, helytörténeti és kulturális értékeinek megóvása és gyarapítása érdekében. Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy nincsen a városnak olyan része, ahol az Egyesület munkájának ne lenne kézzel fogható nyoma: indulva a Mosonmagyaróvár keleti bejáratánál található Piétától a majoroki Kőműves emlékoszlopig.

Az Egyesület felelőse lett két városi kiemelt rendezvénynek: Szent László Emléknap, Európai Kulturális Örökség Napjai. Több rendezvényen közreműködők voltunk: Európa-kő, Városláda, 650 éves évforduló, Habsburg Frigyes szobor és kiadvány, Szent István és Szent László szobor (kiválasztás, elhelyezés, pénzügyi lebonyolítás), Haberlandt Emlékmű a Wittmann Parkban, Bauer Rudolf Emléktábla avatása Mosonban, a Wittmann Park természetvédelmi területté nyilvánítása. A felsorolásból nem maradhat ki a Giesswein szobor, a 48-as Emlékmű, a Hönel-síremlék és a Wittmann Emlékoszlop restaurálásának elvégzése, illetve a magyaróvári és mosoni temetők teljes felmérése sem.

Az előbbieken röviden összefoglalt tevékenység nyomtatott formában történő megjelentetése az idei esztendőben kiemelten szerepelt az Egyesület tervében.

Kívánom a Tisztelt Olvasónak – tagja, támogatója, vagy csak külső megfigyelője az Egyesületnek – találjon figyelemre méltó, a város értékeit gyarapító új ismereteket kiadványunkban.

Dr. Kocsis Sándor
elnök

A jövőben még többet kívánnak tenni...
- megalakult a „Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület” -
1985. március 8.

Ünneplő ruhába öltözött mosonmagyaróváriak töltötték meg március 1-én, pénteken az új Művelődési Központ színháztermét. A Hazafias Népfront Bizottsága kezdeményezésére ez alkalommal került sor a már régebbi idő óta tervezett „Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület” megalakítására. Ezen a nem mindennapi összejövetelen a város lakosságának valamennyi rétege képviselve volt.

A közel kétszáz lelkes patriótát Tuba László a HNF városi Bizottságának elnöke köszöntötte.

- Megyénk négy városában már működik városvédő egyesület és mi mosonmagyaróváriak is elérkeztünk ahhoz a pillanathoz, amikor lehetőségünk nyílik arra, hogy a jövőben már szervezettebb formában – a városvédő egyesület keretén belül – fejezzük ki mindazt a tenni akarást, amely bennünk buzog, hogy megőrizzük a régi idők hagyományait, alkossunk újat, maradandót a jelen és az utókor számára – mondotta bevezetőjében Tuba László az előkészítő bizottság vezetője.

Először Moldoványi Géza a HNF Városi Bizottságának titkára ismertette a készülő alapszabályzatot, amely pontosan meghatározza a „Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület” működését. Az egyesület működése kiterjed magára a városra és annak környezetére. Leszögezi az egyesület feladatát és célkitűzéseit. Az egyesület éves munkaterv alapján dolgozik és tagjai három szakosztályban (városvédő, környezetvédő és propaganda) tevékenykedhetnek. Legfelsőbb szerve a közgyűlés, az elnökség tagjainak létszáma 9 fő, s közülük kerülnek ki a tisztségviselők. Kívülük még 3 fős elnökség segíti a munkák zavartalan vitelét. Az egyesület felügyeleti szerepe a Városi Tanács VB Igazgatási Osztálya. Az egyesület anyagi fenntartását a tagsági díjakból kívánja fedezni. A tagok, mint jogi személyek szerepelnek, s lehetnek rendes-, pártoló- és tiszteletbeli tagok. Végezetül javaslatot tett az elnökség tagjaira, akiket a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak. Addig, amíg az elnökség megalakulása tartott, azalatt az idő alatt Ráday Mihály a TV „Unokáink sem fogják látni” népszerű műsorvezetője a Budapesti Városszépítő Egyesület alelnöke – a tőle megszokott közvetlenséggel – tájékoztatót tartott a hazai városvédő illetve városszépítő egyesületek megalakulásáról. Így hallhattunk a legrégebbiről, a Szombathelyi

Szépítő Egyesületről, az ezt követő Soproni Városszépítő Egyesületről, a kaposváiról, a kazincbarcikaiakról és a példaként említett Pécsi Városszépítő Egyesület lelkes munkájáról.

Szólt arról is, hogy sikerült rövid sétát tennie itt tartózkodása alatt. Kicsit közelebbről megismerhette a régi „patinás” városközpontot, mely az utóbbi években egyre szépül. Látszik, hogy az itt lakók kötődnek a városukhoz, saját múltjukhoz.

Az elnökség saját soraiból, a „Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület” elnökévé dr. Nagy György egyetemi docenst választotta. Alelnök: dr. Czimber Gyula egyetemi tanár és Nagy Mihály osztályvezető (MOFÉM). Titkár: Sipos László agrármérnök (LHÁTG). Jegyző: Denk Erzsébet adm. (Rába MMG), Pénztáros: Szabó Emil nyugdíjas. A környezetvédő szakosztály vezetője Buszek Lőrinc nyugdíjas, a városvédő Lenzsér Imre építész (MOFÉM), a propaganda szakosztályé dr. Hajdu Frigyes nyugdíjas.

A megválasztott vezetőség nevében dr. Nagy György köszönte meg a bizalmat.

Dr. László László

Részlet a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület alapszabályából (1988)

Az Egyesület neve, célja és feladata

1.§.

Az Egyesület neve: Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

Székhelye: Mosonmagyaróvár, Lenin út 108.

Működési területe: Mosonmagyaróvár város közigazgatási területe

2.§.

Az Egyesület célja a város lakossága körében olyan hangulat kialakítása és erősítése, amelynek révén kezdeményezni, segíteni tudja városa szépségének, értékeinek, épített és természetes környezetének megővését, gyarapítását, amivel – a hazánk építésében eredményesen résztvevő – Mosonmagyaróvár további fejlesztését kívánja szolgálni.

3.§

(1) Az Egyesület feladata:

- a) tagjai sorába gyűjteni mindazokat, akik szeretik és védeni, fejleszteni, szebbé tenni kívánják városunkat;
- b) tagjai részvételével olyan rendezvények szervezése, illetve kiadványok készítése, amelyek lehetőséget nyújtanak a város lakói vagy látogatói számára Mosonmagyaróvár szépségének és értékeinek megismerésére;
- c) rendezvényein olyan fórumok teremtése, ahol előterjeszthető és megvitatható minden javaslat, ami városunk szebbé tételét, értékeinek megővését vagy gyarapítását kívánja szolgálni;
- d) vitafórumokon elfogadott városépítési, -védelmi vagy -fejlesztési javaslatok alapján ajánlások kidolgozása illetékes városi testületek részére;
- e) kidolgozott ajánlásai megvalósításának – az Egyesület vagyonából – anyagiakkal, illetve – tagsága részvételével szervezett – társadalmi munkával történő segítése.

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület alapító tagjai

Alács Péter	Domine Jánosné	Horváth István (14)
Antal László	Domonkos Imre	Horváth József
Augusztin Ferenc	Dömötör Tibor	Horváth László
Augusztin Ferencné	Duschanek Kornélia	Hunyaddobrai Endre
Balázs Zoltán	Dusek Miklósne	Hurtik László
Bartalos Ottó	Egyed József	Jankó Lajos
Bán Ferenc	Elek Antal	Dr. Keresztény Béláné
Dr. Reke Lászlóné	Ellenrieder Károly	Kertész József
Bellovicz Károly	Farkas Gabriella	Dr. Késmárki István
Bertalan Györgyné	Farkas László	Kiss László
Bognár János	Farkas Sándor	Kiss Miklós
Borka Gyula	Fánián Imre	Kissné Vida Éva
Bors Csaba	Dr. Ferenczi Zoltán	Koch Györgyné
Botló Ferenc	Feszler Géza	Kocsis József
Böck János	Fischer György	Koncsek László
Börzsei Gyula	Fittlérné Kiss Anna	Konczos Nándor
Bösze Istvánné	Fonyó László	Konczos Nándorné
Brunner Józsefné	Frank János	Korbonitz László
Budavári Tibor	Frank Péter	Dr. Kovatsits Lászlóné
Burkus Vincéné	Gacs Lajos	Kovács László
Buszek Lőrinc	Gina Mihály	Dr. Kovács János
Csabay Károly	Goldschmidt Rezső	Kovács Józsefné
Csapó Gyuláné ifj.	Goldschmidt Rezsőné	Kovács Lajos
Cselényi Dávid	Gollowitzer Aladár	Kovács Sándorné
Cselényi Józsefné	Dr. Hajdu Frigyes	Kovács Zoltán
Csiba Gábor	Hegedüs Péter	Dr. Kovács László
Csirke József	Helyes Magdolna	Kövári Dezső
Dr. Csizmazia Miklós	Hessheimer Károly	Kránitz Pál
Csűri Árpád	Hécz Imre	Kránitz Pálné
Czeber János	Hipságh Józsefné	Kristó János
Czencz József	Hoff Fidél	Kubik Zoltán
Dr. Czimmer Gyula	Dr. Horváth Ferenc	Kudela Ferencné
Denk Erzsébet	Horváth Imre	Kurucz Mihály
Dezső Ferenc	Horváth Imréné	Kuslics Imréné
Domiczi Mihály	Horváth István (10)	Kürtös János

Kürtös Jánosné	Nagy Péter	Dr. Sántha Tamás
Lamért Ferenc	Nagy Sándor (4)	Schmidt Rezső
Dr. László László	Nagy Sándor (10)	Dr. Schmidt Rezső
Lecski Sándor	Nemes Nándor Zsolt	Schopf Márton
Lengyel Zsolt	Németh Ernő	Schneider Margit
Lenzsér Imre	Németh István	Sielberberg Tamás
Dr. Liskay László	Németh László	Simon Erika
Litresits Mátyásné	Németh Lászlóné	Sipos Árpád
Lóska Lajos	Dr. Németh Zoltán	Sipos László
Lukács István	Nyéki András	Stinner Sándor
Lukácsiné	Oláh Imre	Dr. Süke Péterné
Hammerschmidt Judit	Orosz Sándor	Szabad Emil
Lukcsics Endre	Palme Rezső	Szabó Ferenc
Maász Lászlóné	Pápai Tamás	Szabó Gábor
Magyar Lajos	Pardavi Tibor	Szabó Jenő
Dr. Major Jenő	Patkó Tibor	Dr. Szabó Tiborné
Majthay Antalné	Patkó Tiborné	Dr. Szajkó László
Makai József	Peredi Ferenc	Szalay Zoltán
Makainé Vathi Éva	Pintér Éva	Szanyi Rita
Makkos Antalné	Pollreisz Ferenc	Szász Attila
Markó Béla	Posztós László	Szerdahelyi István
Márczis Béla	Pölöskey Béla	Dr. Szeredi Zoltán
Márton Géza	Puskás Vilmos	Szécsényi Sándor
Dr. Márton Géza	Puskás Vilmosné	Szécsényi Sándorné
Meidlinger Gizella	Pusztai Lajosné	Dr. Szodfridt Gyula
Mészáros József	Radákné Litresits Anikó	Szöke Gyula
Dr. Mézám István	Rammer János	Takács László
Mihályi Ferenc	Ratkay Zoltán	Takács Zoltán
Mohácsi Lászlóné	Rédling Sándor	Takács Zoltánné
Moldoványi Géza	Reppa Anna	Tasnádiné Matus Rita
Mollner Andrásné	Rimányi András	Tárnok Hermina
Molnos Márta	Dr. Resch István	Tell Pál
Murányi Imréné	Rongits Ferenc	Tímár Lajos
Müller Veronika	Rongits Károly	Toásó Gyula
Dr. Nagy György	Rüll Imréné	Tokay Sándor
Dr. Nagy Györgyné	Salamon Ottóné	Tóth Béláné
Nagy Mihály	Sági Ernő	Tóth Imre

Tóth László
Tóth Mihály
Tóth Miklósné
Tóth Zsigmondné
Tuba Borbála
Tullner László
Udvary István
Unger József
Vajas István
Vajas Károly

Dr. Varga Imréné
Dr. Varga Zsuzsanna
Vass Ödön
Veres Béla
Végh Béla
Végh Károly
Vései László
Vida Gyuláné
Dr. Vida Ödön

Vincze László
Vitéz Antal
Vodnyánszky Ivánné
Winkler László
Zakariás Gábor
Zakariás Lajos
Zámbó Antal
Dr. Zentai László
Zsadányi Imréné
Zsiga Sándor

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 18 éve - elhangzott 2005. április 12-én az ünnepi közgyűlésen -

Tisztelt Közgyűlés! Elnök Úr! Polgármester Úr!

Dr. Kocsis Sándor elnök úr felkért, hogy az Egyesületünk megalakulását követő 18 évről én szóljak. Megtisztelő számomra, hogy a 20 éves fennállására emlékező Közgyűlésen felidézhetem mindazt, amit az Önök részvételével közösen elértünk a város értékeinek megóvása és gyarapítása terén.

Hölgyeim és uraim!

Az első két esztendő az egyesületi élet feltételeinek megteremtését szolgálta.

Első feladatunk volt az alapszabály és a szükséges szabályzatok elkészítése. Több héten keresztül csak ezen dolgoztunk; velem együtt Zentai Laci, Lenzsér Imre, Frici bácsi, Buszek Lőrinc, Denk Erzsébet, Nagy Györgyné, Bellovitz Károly, Nagy Mihály, Czimber Gyula, Szabad Emil, Horváth Imre bácsi.

Azután székhelyet kellett keresni magunknak, amikor is elsőként Moldoványi Géza ajánlotta fel a Hazafias Népfront székházának egyik helyiségét, ahol már összejöveteleket, tanácskozásokat, értekezleteket tartottunk, aminek révén kezdett kialakulni a szervezeti élet; az elnökségi ülések, a havonkénti megbeszélések, a szakosztályi összejövetelek rendje és a keddi egyesületi nap.

Erre az időszakra esik – sajnos – küzdelmünk a „gonosz” ellen, amikor friss tagságunk egy kis csoportja azzal rágalmazta meg egyesületünk vezetőit, hogy nem tiltakoztunk az osztrák szemét importálásának megvalósítása ellen. Több hónapos vita árán lehetett a rágalmakat visszautasítani, de még így is mintegy harmincan kiléptek az egyesületből. Egyrészt ez nagy veszteség volt, másrészt a sok idő és energia, amit elvesztegettünk a rágalmak elleni küzdelemben, mert ez hátráltatta terveink megvalósítását és zavarta a normális egyesületi életet.

E kellemetlen incidens után, 1987 tavaszán állt helyre egyesületünk lelki egyensúlya, amikor egy olyan komplex terv megvalósításáról határoztunk, mivel egyesületünk bemutatkozhat az egész városnak. Elhatároztuk, hogy restauráltatjuk a Hungaria szobrot, felújítatjuk a 48-as teret és kiadványban foglaljuk össze munkánkat és a tér körül álló épületek történetét. Az egyesület mindhárom szakosztálya lelkesen dolgozott: Lenzsér Imre, Fischer Gyurka szervezte a szobor restaurálását, Buszek Lőrinc irányította a kis park felújítását, majd mindezt fényképezte Dömötör Tibor, Moldoványi Géza, Végh Béla, leírta Cselényi Józsefné, Hajdu Frigyes, Nagy Györgyné és lektorálta Figler András. Az év őszére megújult a szobor és a tér, majd megjelent Egyesületünk második kiadványa: „A 48-as tér”. A következő évtől kezdve az időközben megalakult Szakosztályok most már önálló feladatokat vállaltak, aminek eredményeként az Egyesület évente újabb és újabb értékkel gazdagította a várost.

Lenzsér Imre, később Schopf Márton szakszerű irányításával, Fischer György, Németh István, Dimény Gábor, Molnár Csaba, Weisz János, Dzsó Ferenc, Szőnyi Eszter, Lebó Ferenc, Nagy Györgyné, Nagy Mihály közreműködésével a Városszépítő Szakosztály tevékenysége nyomán így újult meg a magyaróvári és a mosoni első világháborús emlékmű, létesült a Hansági Múzeumban a Római Kőtár; restauráltattuk Mosonban Osztermayer Károly sírját és az általa alapított óvoda őrangyal szobrát, a magyaróvári temetőben városunk egykori építésze, Hönel Béla és az uradalmi főépítész, Jummerspach Frigyes síremlékét.

Emléket állítani szándékozó városi szervezetek felkérésére és velük együttműködve – nemzetközi adománygyűjtés szervezése révén – emlékművet létesítettünk az 1956-os mosonmagyaróvári sortűz áldozatainak tiszteletére az Egyesület javaslatára elnevezett Gyásztéren.

Szőke Gyula kanonok úr, magyaróvári plébános kezdeményezésére és jelentős anyagi támogatásával közadakozást szerveztünk, s így szobrot állíttattunk Magyaróvár belvárosában Szent László király szentté avatásának 800. évfordulójára.

Rendbe hozattuk a közel 200 éves Lajta parti háromszög kápolnát, amit Nagy József prépost úr ez alkalomból újra szentelt, Czimber Gyula professzor pedig a kápolnát körülvéő Wittmann Antal park értékeit méltatta, ha emlékeznek rá, rettenetes hideg szélben.

Kő emlékoszlopokat restauráltattunk és köztéren helyeztünk el; így a Pietát a Gabona rakparton, Jacobus Anderth hentesmester 1737-ből származó emlékoszlopát a mosoni temetőben, Mey János ítélőmester 1653-ból való emlékoszlopát a Tímár utcában és az 1666-ból származó Kőmíves Emlékoszlopot a Majorokban.

Lenzsér Imre szakszerű irányításával restauráltattuk a magyaróvári plébániatemplom altemplomát, a Habsburg kriptát, ahol a magyaróvári plébániával együttműködve, Nagy József prépost úr, Nagy Györgyné, Láng Ágostonné és Egyesületünk kedves hölgytagjai – Anna, a két Anikó, Cili-ke, Enikő, Eszter, Erzsike, a két Irénke, Irma néni, a két Karola, Lili, Marika, Piroska, Rózsika, Terike, Valika, Zsófi-ka – közreműködésével 1995 óta, a város kiemelt rendezvényeként, évente megrendezzük az Európai Örökség Napok keretében a Nyitott Kapuk Napját, amikor szeptember utolsó hétfőjén a Habsburg kriptá megnyitásával emlékezünk Frigyes főherceg városgyarapító tevékenységére is.

Restauráltattuk a mosoni templom előtt álló feszület korpuszát és madonnáját, valamint a templom bejárata feletti két angyal alakot és kővázát.

A városegyesítés emlékére „útjelző” táblát állíttattunk a Határsor és a Fő út kereszteződésében. Kühne emléktáblát helyeztünk el az általa alapított gyár falán, valamint Ady Endre emléktáblát Magyaróvár belvárosában, a róla elnevezett út sarkán. Azóta itt tartja évente a költészetnap megemlékezés a Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület.

Az első állandó nyomda és kölcsönkönyvtár Magyar utcai épületén bronz domborműves emléktáblát helyeztünk el az alapító Czéh Sándor tiszteletére, amit ünnepélyes keretek között Plutzer István polgármester leplezett

le a hazai és a külföldre szakadt népes rokonság részvétele és elismerése mellett.

Lenzsér Imre kezdeményezésére emlékülést rendeztünk Jammerspach Frigyes volt magyaróvári uradalmi főépítész tiszteletére, halálának 100. évfordulója alkalmából Iváncsics János, Kocsis Sándor, Nagy Györgyné és Winkler Gábor közreműködésével. A volt lakóházán, a Sóházon márványtáblát helyeztünk el, amit ünnepélyes keretek között Stipkovits Pál polgármester leplezett le. Az unokától a szépunokáig itt ismerkedtek meg egymással a leszármazottak, akik azóta is tartják az újonnan felismert rokonságot.

Hölgyeim és Uraim!

Buszek Lőrinc majd Láng Ágostonné irányításával – különösen máig is hiányzó városi főkertész szerepét pótlandó – a Zöldfelületi Szakosztály rendszeresen figyelemmel kísérte és észrevételeivel igyekezett segíteni a város zöldfelület-gazdálkodását, a helyi védettségű városi fasorok, a városi terek és kiemelten a 15 hektáros természetvédelmi terület, a Wittmann Antal park gondozásának szakszerűségét. Sajnos, nem sok sikerrel! Egyesületünk második évétől kezdve évente meghirdettük és szerveztük a városban a Virágosítási Akciót, aminek lelkes szervezője és sokszor bonyolítója is Varga Zsuzsa volt. E mozgalom azóta is, szinte spontánul tovább él. Az ablakok, erkélyek virágdíszét egész nyáron át figyelemmel kísérve, ősszel a legszebben virágosítók írásos, olykor fényképes elismerésben részesültek. Itt említem meg azt is, hogy a Nepomuki szobor körüli virágágy kiültetése akkor volt a legszebb, amikor Zsuzsa saját kezűleg ültette ki a petúniát.

A Szakosztály szakértő tagjai javaslatot dolgoztak ki a 15 hektáros 100 éves Wittmann Antal park természetvédelmi területté nyilvánítására, ami 1990-ben meg is történt. Matusz Péter által tervezett magyar-német nyelvű természetvédelmi táblákat helyeztünk ki a park bejárataihoz Németh István révén, az Óvár Építőipari Kft. közreműködésével.

A Kertészeti Egyetem végzős hallgatóival – diplomamunka keretében – tervek készítettünk a város parkjaira, benne felújítási, gondozási ajánlásokkal a Wittmann Antal park, a Rudolf liget és a dunaparti sétány részére, aminek alapján Nagy Mihály szervezésével és irányításával megvalósult a Millenniumi park és megújult a Rudolf liget.

A Szakosztály kezdeményezésére dolgoztak ki városi rendelet tervezetet Egyesületünk szakemberei a városi faállományunk védelmére, aminek alapján a városi Önkormányzat – Szabó Miklós előterjesztése alapján – helyi rendeletet alkotott.

Sikeresen valósítottuk meg két éven át Reisinger Péter és az Első Magyaróvári Repceszövetkezet révén – a városközponti 100 éves kettős vadgesztenye fasor levélaknázó moly elleni védelmét, amit a város kérésére sajnos tovább nem folytathattunk.

A városi terek, parkok és fasorok állapotát – a Szakosztály szakértőiből álló bizottság, velem együtt Láng Ria, Czimber Gyula, Varga Zsuzsa, Szodfridt Anikó, Kocsis Józsefné, Fittler Ottó, Moldoványi Géza munkájával – évenkénti helyszíni bejárás során értékeltük, aminek alapján észrevételeinket eljuttattuk az Önkormányzathoz. Megint csak nem sok sikerrel.

Megszerveztük – a Mosonmagyaróvári Környezetvédő Egyesület, valamint a Kertészek és Kertbarátok Mosonmagyaróvári Szövetsége együttműködésével és Czimber Gyula, Szalai Zsuzsanna, Reisinger Péter, közreműködésével – az első városi parlagrafü-mentesítési programot, amit Stipkovits Pál polgármester nyitott meg, bejelentve, hogy az Önkormányzat erre a célra 3 millió forintot különített el, ami mellett minden támogatást megad a város parlagrafü mentesítéséhez. Csatlakozott a kezdeményezéshez a Mosoni Polgári Kör, a Majoroki Polgári Kör, az Ipartelepi Lakosok Egyesülete, a MOFÉM Körzeti Lakosok Egyesülete és a Városközpontért Egyesület. Sajnos a támogatás és a szép lelkesedés a következő évet már nem érte meg! És végül a Zöldfelületi Szakosztály értékes és felejthetetlen élményekben gazdag tanulmányi kirándulásokat szervezett részben itthoni, részben burgenlandi városok építészeti és zöldfelületi értékeinek megismerésére.

Kedves Hallgatóim!

A Propaganda Szakosztály előbb Hajdu Frigyes, majd Nagy Györgyné szerkesztésében és lelkes segítők közreműködésével 2-3 havonta megjelentő TÁJÉKOZTATÓ-ban tudósít az Egyesület tevékenységéről, terveiről, írásai felölelik a városvédelem valamennyi témakörét.

Az Egyesület által szervezett restauráló, feltáró munka és az alkalmi rendezvények dokumentumait a 18 év alatt megjelent 24 kiadványban adtuk közre.

Egyesületünk egyik nagy rendezvényének javasolta a Propaganda Szak-

osztály azt a 3 napos nemzetközi tanácskozást, amit a Magyaróvárott született és 14 éves koráig itt nevelkedett világhírű tudós, Haberlandt Gottlieb, a növényi szövettenyésztés elméletének megalapozója tiszteletére, halálának 50. évfordulója alkalmából – 22 ország szakmai képviselőinek részvételével 1995 szeptemberében rendeztünk, aminek keretében emlékülést tartottunk a városháza dísztermében, ahol minden résztvevő Haberlandt Emlékérmét kapott. A rangidős unoka Haberlandt Walter közreműködésével kiállítást rendeztünk a Hansági Múzeumban. A tudós kedvelt gyermekkori parkjában, a ma Wittmann Antal nevét viselő parkban, emlékére szobrot állíttattunk. A park fő útját – az Egyesület javaslatára – az Önkormányzat Haberlandt sétánynak nevezte el. A Nyugat-Magyarországi Egyetemmel közösen nemzetközi tudományos tanácskozást rendeztünk a növényi szövettenyésztés legújabb hazai és külföldi eredményeiből. A külföldi vendégek részvételével szervezett záró kirándulással befejeződött a három napos sikeres tanácskozás, aminek szervezésében, bonyolításában Egyesületünk tagjai közül sokan – ötvenen – vettek részt, akiknek ezúton is külön köszönetet mondok.

Városi felkérésre – az Egyesület nevében – Nagy Györgyné már nem egy alkalommal adott javaslatot új közterek névadására, amelyek közül több elfogadásra is került.

Tisztelt Tanácskozás! Kedves Emlékezők!

Valamely egyesület működésének és társadalmi élettel kialakítandó kapcsolat fenntartásának meg vannak a maguk feltételei. Ezeket a feltételeket is – adminisztráció, levelezés, postázás, pénzügyek bonyolítása stb. – meg kellett teremtenünk. Pontosabban szólva felkértünk olyan munkatársakat, akik ezeket a feltételeket képesek voltak megteremteni. Ezúton is köszönöm Antal Józsefnének, Horváthné Lombos Évának, Fodorné Évának, Révész Évának és Lautner Klárikának, hogy hosszabb-rövidebb időn át munkatársaink voltak.

Néhány speciális feladat szükségessé tette bizottságok létrehozását is. Elsők között alakult meg a Városfejlesztési Bizottság, aminek különösen aktív tagjai – Dusek Miklósné, Kocsis Sándor, Pálffy Loránd, Poór Ferenc, Réder Tibor – sok jó ötletet dolgoztak ki a várost elkerülő teherautó-forgalom megvalósítására, a Magyar utca gépkocsi forgalmának szabályozására, a parkolóhelyek számának gyarapítására, sajnos nem sok sikerrel.

És ide tartozik az a tanulmány is, amit a város reklámfelületeinek hirdetéseinek a felmérése alapján Láng István készített, nem egy máig érvényes javaslattal.

Szőke Gyula kanonok úr kezdeményezésének – a szobor állításának – megvalósítására létrehozott alapítvány jogutódaként az Egyesület Szent László Emlékbizottságot szervezett a lovagkirály kultuszának ápolására. A Bizottság – aminek első elnöke Hajdu Frici bácsi, majd Iváncsics János volt és máig titkára, alkalomadtán beugró szónoka Vida István – azóta évenkénti szervezője a Városi Szent László Napnak.

Elnökségünk határozata értelmében hívtuk létre a városunkban született és a növényi szövettenyésztés elméletének kidolgozásával világhírűvé lett tudós, a Berlinben 1945-ben elhunyt Gottlieb Haberlandt tiszteletére a Haberlandt Emlékbizottságot, hogy nagyobb évfordulókon szervezője legyen a megemlékezésnek.

Egy alkalommal megtisztelő feladatunknak tettünk eleget, amikor városunkban megszerveztük a Város- és Faluvédők Szövetsége Országos Találkozóját és Közgyűlését és egyesületi kiadványban jelentettük meg a találkozón részt vevő egyesületek bemutatkozó anyagát. A tanácskozáson elhangzott előadások, korreferátumok, felkért hozzászólók és a hozott határozatok szövegét – a találkozások történetében először – köszönetet mondva a tanácskozás 50 rendezőjének, reprezentatív kiadványban foglaltuk össze.

Egyesületünk 1999-ben néhai Kovács István városi főmérnök munkásságának elismeréséül róla elnevezett emlékérem adományozásáról határozott. A Kovács István Emlékérmeket a közgyűlés határozata alapján az kaphatja, aki a város épített, természeti, vagy helytörténeti értékeinek védelmében, gyarapításában huzamosan kimagasló tevékenységet fejtett ki. Az első kitüntetett, sajnos már csak halála után, Lenzsér Imre volt.

Tisztelt Közgyűlés, Kedves Tagtársak!

Nem volna teljes a visszaemlékezés, ha nem gondolnánk azokra, akik más körben, de Egyesületünket reprezentálva gazdagítják tevékenységükkel városunk társadalmi életét. Közülük is Pintér Éva a „kultúra lovagja” a város művészeinek jeles képviselője vagy vitéz Harmath Lajos barátunk, a Hagyományörző Egyesület példamutató vezetője, külön említést érdemel. És hadd szóljak mindazokról, akik inkább csak csendes szemlélői

az egyesületi életnek, de részt vesznek a kirándulásokon, a szakosztályok összejövételein és jól érzik magukat közöttünk és „felülfizetett” tagdíjukkal támogatják céljaink megvalósulását. Köszönet érte!

Kérem, engedjék meg, hogy befejezésül megemlékezzek a 18 éves munkánk országos elismeréséről, a Kós Károly díjról, a megyei elismerésről, a Szécsényi Ferenc díjról, valamint a legnagyobb városi elismerésről, a Pro Urbe díjról, aminek velem együtt tulajdonosa az Egyesület tagjai közül: Adorján József, Fischer György, Hajdu Frigyes, Horváth Imre, Iváncsics János, Nagy Frigyes, Nagy Mihály, Schmidt János és Szőke Gyula.

Köszönöm, hogy 18 éven át együtt dolgozhattunk városunkért!

Dr. Nagy György

Részlet a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület alapszabályából (2000)

I. Az Egyesület neve, jellege, célja, feladata

1.§.

Az Egyesület neve: Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

Székhelye: Mosonmagyaróvár

Működési területe: Mosonmagyaróvár város közigazgatási területe

Pecsetje: kör alakú, szegélyében fent "VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET", lent "MOSONMAGYARÓVÁR" felirattal; belül a magyaróvári vár és a várkapu rajzával, felette az Egyesület alapításának évszáma, 1985.

Emblémája: két stilizált védő tenyérrel közrefogott íves háromszög, amelynek szegélyén fent "VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET", lent "MOSONMAGYARÓVÁR" felirat, csúcsában hétszirmú virág. A mezőben a magyaróvári vár és a bevezető híd sziluettje, alul az alapítás évszáma.

2.§.

Az Egyesület – az egyesületi jogról alkotott 1989. évi II. törvény alapján, pártoktól függetlenül működő – önálló jogi személy.

3.§.

Az Egyesület célja a város épített és természeti, valamint helytörténeti értékei védelmének, fenntartásának, gyarapításának kezdeményezése és támogatása, részben az Egyesület vagyonából, részben tagjainak önzetlen munkája révén.

Zöldfelületi Szakosztály

A város virágosítását tűztük ki célul. Kezdetben (1987-) a város előkertes házait szemléltük meg és a tulajdonosokkal egyetértésben kértük, hogy kertjeik mielőbb virágosak legyenek. Gondoltunk a városközponti – főút menti – panelházakra, amelyek balkonjaira is virágládákat terveztünk.

A virágládákat, a virágföldet és az egynyári virágpalántákat az Egyesületünk finanszírozta. Az általunk kijelölt házak balkonjaira a kész virágos ládákat házhoz szállítottuk. Kérésünk a lakókhoz a növények ápolása volt. Nem akarjuk részletezni a sok meg nem értést, közönyt, egyéb akadályt.

Idővel megszerették a szép látványt, s már várták a tavaszi virágosítást.

A 2000-es évek elején megváltozott a helyzet! Nem adunk már ládát és virágot sem ingyen, sem kedvezményes szervezésben, hiszen az Egyesületnek erre nincs pénze.

Szintén megindult nyugat felé a forgalom, a mi városunkból is sokan járnak a szomszédos településeken, s az ott látott virágos ablakok, előkertek látványa valósággal elkápráztatta őket. Ma már láthatjuk városunkban a virágosítási kedvet és eredményét, nagyon sok szép és ízlésesen virágosított porta van.

Láng Ágostonné és dr. Varga Zsuzsanna

Tájékoztató

Az egyesület májusi megalakulásával kezdetét vette a szervezet felépítése. Az elnökség létrehozta a három szakosztályt (Városszépítő, Zöldfelületi, Propaganda), kialakult a munkarend, elfogadták az Alapszabályt, Házi Pénztári Szabályzatot, az iktatás rendjét. Megindult az egyesületi élet.

Létezésünkről hírt kívántunk adni. A Propaganda Szakosztály vezetőjének, Dr. Hajdu Frigyes irányításával 1986 tavaszán kiadásra került az első TÁJÉKOZTATÓ. Célunk az volt, hogy tagjainkat tájékoztassuk az egyesületben folyó munkáról, hírt adjunk rendezvényeinkről (ismeretterjesztő előadások, városnéző séták) és a városvédelem országos híreiről. Tagjainkon kívül tájékoztatni kívántuk munkánkról mindazokat, akiktől eszmei vagy anyagi támogatást remélhettünk. Hivatalból kapott példányt a győri, az óvári és az Országos Széchényi Könyvtár. A lapot 250 körüli taglétszám mellett 400 példányban jelentettük meg.

Balázs Zoltán megrajzolta az egyesület emblémáját: boltíves hídra helyezett várat stilizált kéz fogja közre, amit alul az alakulás évszáma (1985), felül ötágú csillag zár. A Tájékoztató fejlécében a csillag 1990 tavaszán (12. sz.) – csendben – 7 ágú virággá változott.

A lap négy, A/4-es oldalon jelent meg. Eleinte rovatokkal kísérleteztünk, majd kialakult nagyjából a következő rend: az első oldalon a „vezércikk” általában az elnökségi ülésről számolt be, az utolsón a meghívók voltak, a belső oldalakat kis színesek töltötték ki. Deák és Bauer emlékbeszédei néha szétfeszítették a keretet és külön betétoldalra kerültek. A lap szükség szerint általában negyedévenként, de volt 5 év, amikor 7-szer jelent meg. E lapokat olvasva össze lehet állítani az egyesület történetét.

A Tájékoztatót eleinte (0-43. sz.) a megjelenés évszámával és az évszakkal különböztettük meg egymástól. A 44.-től már mindegyik sorszámmal jelent meg. A fejlécen az 51. számtól a példányszámot, nyomdát és a szerkesztő nevét is feltüntettük. A 117. számig Dr. Nagyné Majoros Györgyi, onnantól Dr. Kocsis Sándor a szerkesztő.

A „jelent meg” jól hangzik, de ennek nyomán egész technikátörténeti változást ismerhetünk meg. Eleinte a „sorkizárt” szerkesztés úgy történt, hogy a gépiró leírta a szöveget, majd kiszámolta, hogy, hány betű hiányzik a sorkizáráshoz, majd félmemóriás gépen újragépelte az egészet. A szóközökkel játszva, de néha a kocsi mozgásának akadályozásával sikerült minden sort a margóig kihúzni.

A japán Sharp gép nem ismerte az ékezetet. Az ő, ú betűk helyét meghatározva visszatekerve a kocsit – idézőjellel pótolni lehetett az o-n és u-n a hosszú ékezeteket. A számítógép beszerzésével mindezek a problémák egy csapásra megoldódtak. Már lehetett a betűk méretével, stílusával játszani. Resteltem, de a képek beillesztése – még sokáig – ollóval és ragasztóval könnyebben ment. Ezek lehettek ún. „lopott” képek, saját vagy gyermekrajzok.

Az első példányok a Gépgyárban készültek. A gyári előírások változásával áttértünk a könyvtári sokszorosításra (51-71). Munka közben ügyelnünk kellett, hogy a 4 oldal helyes sorrendben kerüljön átmásolásra az A/3-as lapokra. Ha időt akartunk nyerni teregetésben, hajtogatásban, segítenünk kellett. Az előírások innét is tovább kényszerítettek bennünket. Ekkor az időközben beszerzett A/4-es irodai másológépen magunk állítottuk elő a lapot (72-94). Az új technikából adódott, hogy áttértünk az A/5-ös méretre. Az A/4-es lap kétszer lehúzva, majd kétszer hajtogatva került a borítékba. Ezt Dr. Szodfridt Gyula, magam és az alkalmanként összehívott brigád végezte. Végül a Monocopy-nál kötöttünk ki, ahonnan 300, 250 példányban borítékméretre hajtogatva kaptuk készen az anyagot.

Maga a postázás úgy nézett ki, hogy többen körbeültük az asztalt, a borítékra ráragasztottuk a címmel ellátott etikettet, belehelyeztük az összehajtott lapot, lezártuk, irány szerint (helyben, vidékre) szortíroztuk. Ez a művelet kicsit bonyolultabb volt, ha a tagdíjfizetésről köszönő vagy kérő levelet, csekket is kellett – cím szerint válogatva – borítékolni.

Az első példányoknál még magunk „nyaltuk” rá a borítékra a bélyeget, majd irány szerint kötegelve már a postán „bérmentesítették” azt. Csak kuriózum! Küldtünk Tájékoztató a Kádár-titkárságra is. Ez a példány a köteg tetejére került. Egy idő után levelet kaptunk a Titkárságról, melyben kérték, hogy a további postázást ne rájuk bizzuk.

Sajnos a postaköltség egyre emelkedett. Több, mint kétszer annyiba került a postázás, mint a lap előállítás. A részbeni sajátkező postázás ezen mit sem segített. A címzés címkéi először – baráti szívességből – Budapesten készültek. Később, szintén szívességből, az Egyetemen húzták le, majd amikor már volt számítógépünk, magunk kezeltük a címlistát. Volt „öröm” a postán, amikor nem sokkal zárás előtt megjelentünk a 400 borítékkal, amire a kisasszony jelenlétünkben – egyenként ragasztotta fel a bérmentesítő etikettet.

Vihette hírünket a színvonalas, érdekes TÁJÉKOZTATÓ.

Dr. Nagy Györgyné

A 48-as tér

- előszó a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 1987-ben megjelent kiadványához -

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület már megalakulása évében – 1985-ben – több irányú tevékenységet folytatott a város szépítése védelmére, fejlesztése érdekében. Bejelentéseket tett a Városi Tanácsnak a város és környezete védelmével kapcsolatban, ajánlást dolgozott ki és adott át szintén a Városi Tanácsnak – az egyesületi tagság véleményének beépítésével – a város általános rendezési tervére vonatkozóan. Megkezdte a város építészeti értékeinek felmérését s a városban lévő műalkotások értékelő számbavételét, majd – már 1986-ban – első önálló munkájaként felújította a vá-

ros északi „kapujában” a 48-as téren álló Hungaria szobrot és környezetét. A felújítási munkában Egyesületünk mindhárom szakosztálya részt vett. A munka a tér és a szobor múltjának, történetének felderítésével kezdődött, aminek első eredményeiről előadásokon számoltunk be. Egyidejűleg a Városszépítő Szakosztály – szakértői vélemény birtokában – megszervezte a szobor felújítását, s az ma már – hozzáértők keze munkája nyomán – eredeti szépségében ragyog. A Környezetvédő szakosztály felújította a szobor közvetlen környezetét adó parkrészt. A Propaganda Szakosztály pedig részben a szobor és a tér történetét, részben – annak Egyesületünk által kezdeményezett és megvalósított – felújításának krónikáját foglalta össze. Egyesületünk e második kiadványával kívánunk emléket állítani első ilyen városszépítő munkánknak, s ezzel is köszönetet mondani mind-

azoknak, akik ebben – városunk iránti szeretetből fakadóan – önzetlenül részt vettek és eredményesen dolgoztak.

Az új állapot: A Hungária szobor 2001-ben történt majdnem teljes rekonstrukciójának eredménye az az állapot, amelyet ma feltétlen dicséret illet: Fekete Béla Arnold szobrász által végzett munka kiválóra sikerült.

A Wittmann Antal Park
A Május 1 liget – védett terület
- íródott a park védetté nyilvánítása alkalmából
1990. március 2-án -

A vártól északra, a Lajta és a sportpályák, illetve az Egyetem kollégiuma között fekvő terület – még ma is – városunk legnagyobb növényállományú zöldfelülete. A mintegy 170 évvel ezelőtti létesítése Denglázi Wittmann Antal, az akkor hercegi uradalmak köztisztvisletben álló főigazgatója, az 1818-ban alapított Gazdasági Tanintézet (ma Pannon Agrártudományi Egyetem) megszervezője nevéhez fűződik.

Kölcsey Ferenc koszorús költőnk – egy itteni látogatása élményeit összefoglalva – 1836-ban írja Wittmann Antalról, hogy „neve Magyar-Óvár lakossága előtt még azért is kiváló tiszteletet érdemel, mert ő volt az, ki a Lajta szabályozása által a várost az egészségölő, mocsáros környezettől megszabadította; továbbá a főhercegi parkot is ő létesítette, mely nélkül Magyar-Óvár vidéke sivar volna és nyáron a tartózkodás benne jóformán tűrhetetlen lenne.”

A Wittmann-park (már csak bölcs létesítője iránti tiszteletből nevezem így) bizony azóta sokat szenvedett, pusztult és csorbult a szélein kialakított sportpályák és építkezések, valamint a régóta tapasztalható gondozatlanság következményeként. Az eredetileg mintegy 40 hektár területű parkerdő az újabb felmérés szerint 1986-ban már csak 21, ma pedig csupán 15 hektár. A park megmentését célzó első rekonstrukciós terv kidolgozásához az 1964-ben készített felméréseink szerint a park – 32 fajból (pl. bükk, éger, gyertyán, hárs, kőris, nyír, platán, tölgy, fenyőfélék, stb.) álló – faállománya 809 darab volt, aminek a természetes pusztulás, illetve a gondozatlanság miatt azóta kivágták legalább harmadát. Ez természetesen megbontotta azt a biológiai egyensúlyt, ami a növényállomány felső, középső és alsó szintjén elhelyezkedő növényzet harmonikus együttélését biztosította. Ez előre vetítette árnyékát most már nem csak a növényállomány, hanem a benne élő értékes madárállomány pusztulásának is.

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület nevében – részletes javaslattal alátámasztva – kérelmet nyújtottunk be a park védetté nyilvánítása érdekében, mert láttuk, hogy a védett státusz megszerzése nélkül a park menthetetlen. Így született meg az a megyei rendelet, ami kimondja, hogy a mosonmagyaróvári „Május 1. liget” (Wittmann park) 1990. március 1. óta természetvédelmi terület. A védetté nyilvánítás célja – a rendelet szerint –

hogy a természetvédelmi területen található növény- és madárállomány megőrizhető legyen, ugyanis a parkerdő – egykor értékeinek csökkenése ellenére – ma is a város legnagyobb kiterjedésű és növényállományú, igen hangulatos és kedvelt zöldterülete, ami ezáltal a város rendkívül értékes környezetvédelmi tényezője.

Wittmann Antal síremléke

2007-ben az egyesület Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata, magánszemélyek és a Városi Tűzoltóság támogatásával teljes felújítást végzett Wittmann Antal síremlékénél. Az obeliszk hirdeti az 1818-ban alapított tanintézet első igazgatójának meghatározó tevékenységét.

Emlékműavatás – 1956. október 26.

Emléket állítani szándékozó városi szervezetek felkérésére és velük együttműködve – nemzetközi adománygyűjtés szervezése révén – emlékművet létesítettünk az 1956-os mosonmagyaróvári sortűz áldozatainak tiszteletére az Egyesület javaslatára elnevezett Gyásztéren.

A borzalmas sortűz helyén ma Rieger Tibor szobrászművész Golgota című alkotása áll, ahol 50 kopjafa emlékezik a „hivatalosan” több mint ötven, a szemtanúk és hozzátartozók szerint százat meghaladó számú mártírra.

Október 26. Mosonmagyaróvár képviselőtestületének határozata alapján városi gyásznapi, amelyen egy eseménysorozat keretében emlékezünk hősi halottjainkra minden évben. A megemlékezés-sorozat gyásznapi utolsó színhelye és legfőbb színtere a Gyásztér, ahol esztendőről-esztendőre egy-egy jeles személyiség tart emlékező beszédet. Az 56-os emlékmű avatásán, 1991. október 26-án Németh Boldizsár tartott szónoklatot, amelyből alább idézünk:

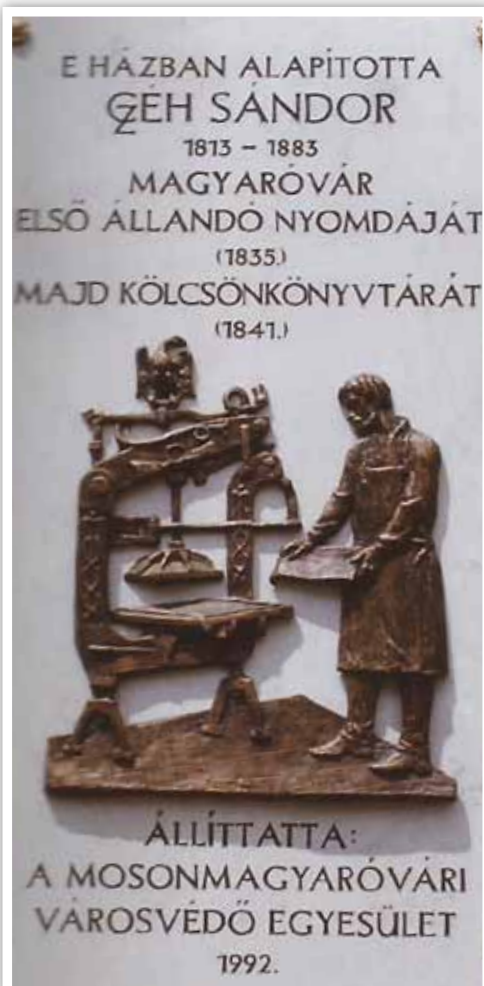
„... Emléket állítunk azoknak a honfitársainknak, akik azért vonultak az utcára, hogy tiltakozzanak az idegen elnyomás ellen, és akiket 1956. október 26-án ezen a helyen a zsarnokság kegyetlenül meggyilkolt.

Ennek az emlékműnek mindenkinek van mondanivalója, vannak, akiknek a gyászt örökíti meg, másokban a múltat idézi, ébreszt új gondolatokat, majd megint másoknak ünnepet jelent, de egyben mindannyiunk számára közös, és ez a szabadság. Mert ez az emlékmű nem csak a gyászt örökíti meg, nem csak emléket állít, a szabadságot is hirdeti, a szabadságot fényesen hirdeti. Ennek a fénynek sohasem szabad elhalványulnia, talapzatán a virágnak elhervadnia.

Boldog vagyok, hogy megérhettem ezt a napot. Köszönetet mondok honfitársaimnak, határainkon belül és kívül élő magyaroknak, hogy áldozatvállalásukkal, adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy méltán ünnepelhessük ezt a napot, amely Magyarország és Magyaróvár történelmébe beíratott. A zsarnokság szabadságunkat eltiporta, a szabadság emlékét, a szabadság szellemét homályba taszította és örökre ott akarta tartani. De most ez az Emlékmű mégis a szabadságot hirdeti. Ennek az Emlékműnek mondanivalója van a jelenkornak és az utókornak egyaránt. Ezért arra kérek minden pedagógust, minden tanítót és tanárt, hogy ennek az Emlékműnek a szellemében, a szabadság szellemében nevelje a magyar ifjúságot, hogy azok mindig szabadságszerető, hazaszerető, büszke, bá-

tor hazafiak legyenek. Szeressék hazájukat, tartsák tiszteletben a határon belül élő nemzetiségeiket, ne legyenek sovinszták, ne legyenek nacionalisták, de mindig maradjanak meg magyarnak! Legyenek bátor hazafiak, hogy ha kell a hazájukért, szabadságukért bátran tudjanak áldozatot hozni, hogy majdan Magyarország és benne a magyar nép megünnepelhesse a 2. ezredi évfordulót.”

Czéh Sándor nyomdája

Czéh Sándor (1813, Győr – 1883, Ollár, ma Kemendollár) születésének 200. évfordulóján a Mosonvármegye című újságban Kimlei Péter írt összefoglalást a neves nyomdász életéről és tevékenységéről.

Itt olvasható: „A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 1992-ben emléktáblát helyezett el azon a Magyar utcai épületen, ahol Czéh Sándor nyomdája, könyvkereskedése és könyvtára működött.”

Látványos esemény volt, amikor Kemendolláron (Zalai kis falu), hosszas keresgélés után a kemendi temetőben megtaláltuk – a bokrok és fák között – a szürke, gránit síremléket. Ezt követően, 2013-ban írja a Zalai Hírlap: „A nyomdász Zalai temetőben nyugszik. 1883-ban ollári rokonait (Mesterházi család) látogatta meg, közben mellhártyagyulladását kapott, itt halt meg. Czéh Sándor életéről, munkásságáról a Zalai helytör-

ténész, Viktor Tibor írt tanulmányt.” A cikk akkor íródott, amikor népes magyaróvári küldöttség kereste fel és koszorúzott Czéh Sándor síremlékénél.

Haberlandt Emléknap és szoboravatás 1995. szeptember 1.

Győrffy István egykori neves kolozsvári professzor a Mosonvármegye 1945. évi március 25-i számában írja: „Nagy gyásza van a tudomány világának. Elhunyt prof. Dr. Gottlieb Haberlandt a messze földön ismert nevű botanikus, Berlinben. E nagy veszteség nemcsak Németországot, hanem az egész világot súlytja.” Úgy érzem, ezt tükrözi, hogy a háromnapos emlékprogramon, Haberlandt Gottlieb elvesztése után fél évszázaddal is 22 nemzet képviselői emlékeznek meg róla, városunk szülöttéről.

Győrffy István szavai 1945-ből: „Amikor az Élet színpadáról alábukik a tudománynak egy ilyen fényes csillaga, illik, hogy nagy életmunkája, a tudományban soha el nem fakuló neve előtt fejtesünk.”

Haberlandt Gottlieb tudományos munkássága Prof. Dr. Czímber Gyula a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület alelnöke

A mai napon, halálának fél évszázados évfordulója alkalmából Haberlandt Gottlieb emlékművét avatjuk a magyaróvári parkban a Haberlandt-sétányon.

Ki volt ez az ember? Városunk szülötte. Élettörténetét az előző előadásban részletesen hallottuk. Az én tisztem az, hogy Haberlandt Gottliebet mint tudóst mutassam be Önöknek. Mi is volt az tudományos tevékenysége, amivel világhírűvé vált és emiatt mi magyaróváriak is büszkéek vagyunk szülöttünkre?

Az Akadémiai Kiadó gondozásában 1975-ben megjelent Biológiai Lexikon 2. (főszerkesztő: Straub F. Bruno) a következőket írta róla: „Haberlandt Gottlieb a magyar születésű botanikus a grazi, majd a berlini egyetem tanára, a német tudományos akadémia tagja. Fő kutatási területe a növény-anatómia és a növényfiziológia. Vizsgálta a szervek szöveti szerkezetét, a növényi hormonokkal kapcsolatos problémákat. jelentősek az ingerfiziológiai kutatásai, tanulmányozta a növényeknek a külső behatásokkal szembeni érzékenységét. A növények vízháztartásának vizsgálatával jelentős eredményekkel gazdagította a szaktudományt.”

Maróti Mihály professzor szerint (A növényi szövettenyésztés alapjai:

Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976): „A növényi sejtek izolált tenyésztését in vitro, tehát mesterséges laboratóriumi körülmények között ... Haberlandt (1902) kezdte meg és tulajdonképpen vele kezdődik a szövettenyésztés története is.”

Haberlandt Gottlieb tudományos kutatói elhivatottsága édesapja, Haberlandt Frigyes tudományos „műhelyében” formálódhatott, aki fia születésének évében (1854) lett a magyaróvári gazdasági tanintézetben a botanika és a matematika rendes tanára. Ebben a minőségben 1869-ig, tehát Magyaróvárott 18 éven át működött. Később

Görzben és Bécsben folytatta kutatási tevékenységét. Növénytermesztési kísérletekkel foglalkozott. A Földművelési érdekeink (Bp., 1878. november 11.) c. hetilap szerint „alig létezik fontosabb műveleti növény, melynek fejlődési phasisairól, a mag csírázásától kezdve egész a növény teljes kifejlődéséig (érésig) újabb felvilágosító adatokat ne közölt volna. Mint növényphysiológus csakhamar európai hírnévre lett szert.” Haberlandt Gottlieb tehát édesapja, Haberlandt Frigyes szellemi tevékenységének folytatója. A Haberlandt-i tudományos hagyaték a jelenkori magyar egyetemi hallgatóság, oktatók gyakorlati szakemberek szellemi tápláléka.

Jummerspach Frigyes emlékülés

A meghívó 1. oldala:

„A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület és a Pannon Agrártudományi Egyetem mosonmagyaróvári Kara EMLÉKÜLÉST rendez 1998. november 10-én 11 órai kezdettel JUMMERSPACH FRIGYES, a volt magyaróvári uradalom főépítésze, az egykori akadémia prefektusa halálának 100. évfordulója alkalmából az Egyetem Agrárműszaki Intézete előadójában, a leszármazottak, az építészek és az építészet oktatói képviselőinek részvételével.

Az emlékülés fővédnöke: Waldbott Pál báró, a főhercegi család képviselője.”

„Jummerspach a gyakorlati munkálkodása mellett mérnök és építész elődeinek példáját követve már az uradalomhoz kerülését követően a magyaróvári Gazdasági Tanintézetben oktatást vállalt. Szakirodalmi mun-

kássága mellett könyvet írt a mezőgazdasági építésze-tről.

Szerteágazó szakmai feladata mellett hódolt a színészet iránti ifjúkori szenvedélyének is. Magyaróvárra kerülve hamarosan amatőr színházat szervezett, amelyet éveken át vezetett.

„Uri Bika” néven társaságot alapított, ahol irodalmi felolvasásokon túl saját verseit adta elő. Jótékony célú hangversenyeket rendezett.

Tagja volt a magyaróvári Férfi-dalárdának és a Mosonmegyei Történelmi és Régészeti Egyletnek” (Lenzsér Imre előadásából)

Jummerspach fontosabb munkái:

- a főhercegi malom átépítése, bővítése, emeletráépítés,
- sörfőzőház és hűtőház, malátaszárító,
- márialigeti rozsmalom
- mosoni cukorgyár

Az emlékülést vándorkiállítás és emléktábla elhelyezése követte a lakóházán (Sóház).

A családfa szerteágazó vonalai sok ismert személyiséget kapcsolnak össze a Jummerspach családdal – közülük most Somogyvári Gyula (Gyula diák) kiemelésére szorítkozunk.

A leírtak megtalálhatók az Egyesület ez alkalomra összeállított kiadványában.

Szent László emléknap

I. László király szentté avatásának 800. évfordulója évében, 1992-ben, néhai Szőke Gyula kanonok úr alapítványt tett azzal a szándékkal, hogy Mosonmagyaróváron, papi működésének kedves területén, az államiságot megsziárdító nagy királynak szobra legyen. A közadakozásból elkészült szobor – Szabó Ferenc szobrászművész alkotása – felállítására és felszentelésére 1993. június 26-án került sor.

1997-ben a Városvédő Egyesületen belül Emlékbizottság alakult a nagy király emlékének méltó ápolására és ünneplésére. A bizottság titkárai ez ideig néhai dr. Hajdu Frigyes és dr. Iváncsics János, illetve Papp Albert voltak. Az Emléknapon misét mondott többek között Tempfli József nagyváradai megyéspüspök, Pápai Lajos megyéspüspök, Várszegi Asztrik főapát; ünnepi beszédet mondott Katona Tamás történész, Bereményi Géza író, rendező, Bertényi Iván történész.

2013-ban a Szent László Emléknapot megelőzően a Hansági Múzeumban kiállítás megrendezésre került Szent László király emlékét megörökítő könyvek, kiadványok, pénzérmék bemutatásával.

Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület
Megjelent a Moson Megyei Műhely
1998. évi szám 72-73. oldalán

A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés által Gróf Széchenyi Ferenc díjjal kitüntetett Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesületet 1985. március 1-én alakította meg 194 – városát szerető és azért tenni is akaró – alapító tag. A taglétszám jelenleg 236.

Az Egyesület – pártoktól függetlenül működő – önálló jogi személy. Legfelsőbb szerve a Közgyűlés, vezető testülete a Közgyűlés által választott 9 tagú Elnökség, felügyelete szerve pedig a 3 tagú Ellenőrző Bizottság.

Az Egyesület célja a város épített, természeti és helytörténeti értékei védelmének, fenntartásának, gyarapításának kezdeményezése és támogatása az Egyesület vagyonából, illetve tagsága önzetlen munkájával. Céljainak megfelelően három szakosztályban működik.

A Városszépítő Szakosztály az egyesületi tagság közvetítésével a szélesebb közvélemény észrevételeit, javaslatait, ajánlásait tolmácsolja a városi főépítész számára a város rendezési terveivel kapcsolatban, illetve kezdeményezője és – részben anyagi hozzájárulásával, részben tagjai munkafelajánlásával – megvalósítja műemlék épületek, emlékművek s helytörténeti értékű több száz éves emlékek védelmének, restaurálásának, illetve hanyódó római emlékek megmentésének vagy neves elődök emléke megőrzésének.

A Zöldfelületi Szakosztály rendszeresen figyelemmel kíséri és ajánlásával segíti a város zöldfelület-gazdálkodásának, a helyi védettségű városi fasor, a városi terek és kiemelten a 15 hektáros természetvédelmi terület – a Wittmann Antal park – gondozásának, felújításának szakszerűségét. Parktervek kidolgoztatása révén kezdeményezi a város legértékesebb zöldfelületeinek a felújítását vagy ilyen létesítését. E mellett kezdeményezi, és szakemberei révén segíti olyan helyi rendeletek megalkotását, amelyek a város természeti értékeinek a fokozottabb védelmét hivatottak szolgálni. A Propaganda Szakosztály részben a kéthavonta megjelenő egyesületi TÁJÉKOZTATÓ-ban tudósít az Egyesület tevékenységéről, terveiről, rendezvényeiről, részben pedig alkalmankénti kiadványokban írja le és mutatja be – a római kortól a mai napig válogatva – a város történelmi vagy helytörténeti értékű emlékeit.

A szakosztályok mellett – meghatározott feladatok ellátására – kisebb munkacsoportok is működnek. Így a különböző szakképzettségű tagjainkból álló Városfejlesztési Bizottság a város Önkormányzata részére ajánlásokat dolgoz ki; helytörténeti emlékek ápolása a feladata a Szent László Emlékbizottságnak, illetve a Haberlandt Emlékbizottságnak.

Kulturális örökség napjai

1984-ben, Franciaországban Történelmi Műemlékek Nyílt Napja címmel egyedülálló kezdeményezés indult útjára azzal a céllal, hogy azok a kiemelkedő, várhatóan széles érdeklődésre számot tartó műemléképületek, amelyek általában zárva vannak a nagyközönség előtt, egy hétfvégén nyissák meg kapuikat és ingyen, lehetőleg szakszerű vezetéssel fogadják a kíváncsi látogatókat.

„Elindulni, meglátni, megismer-ni, felfedezni, védeni” – ezekkel a szavakkal bocsátotta útjára Magyarországon a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal a szeptemberi épületlátogató hétfvégéjét 1991 óta.

Egyesületünk 1995 óta szervezi a

Kulturális Örökség Napokat. Több, mint 10 évig a Szent Gotthárd plébá-niatemplom altemploma volt nyitva szeptember utolsó hétfvégéjén. Ekkor volt a nagyközönség számára látogatható Habsburg Frigyes főherceg, Croy Izabella főhercegnasszony érc koporsóit és a pápai adományokért ka-pott szent ereklyéket őrző altemplom.

Habsburg Frigyes főherceg emlékére elhelyezett szobor avatásakor, 2006-ban, azonos című kiadvány jelent meg az Egyesület kiadásában. Szerkesz-tette dr. Nagy Györgyné, szerzők még dr. Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre.

Az elmúlt években változtatott és választott helyszínek igazodtak az or-szágosan meghirdetett programokhoz. Így például:

- 2007: Hansági Múzeum, Moson-Magyaróvári Vasútállomás (1856), Majoroki városrész (Ujhelyi istálló, 1896)
- 2008: Szunnyadó fő látványosságunk: a VÁR (Lenzsér Péter, Ybl-díjas építész). A reneszánsz várak (Dr. Winkler Gábor egyetemi tanár)
- 2009: Mosonmagyaróvár új lakóparkjai, olasz kápolna

- 2013: Lébény-Mecsér- Hédervár nevezetességei
- 2014: GYŐR nevezetességei
- 2015: SOPRON – A Hűség Városa és a Rongyos Gárda.

Mosonmagyaróvár a Duna és a Lajta ölelésében

A Magyar Hidrológiai Társaság jubileumi, XX. Országos Vándorgyűlését tartotta Mosonmagyaróváron 2002. július 3-4-én. Ebből az alkalomból közel 300 hazai és külföldi szakember volt a város vendége, akik Európa vízgazdálkodásában érdekeltek, illetve a Hidrológiai Társasággal szoros kapcsolatot tartó szervezetek képviselői.

Mosonmagyaróvár léte, élete elválaszthatatlan a VÍZtől! Ad Flexum a folyókanyarban jött létre, a Hansági Múzeum római kikötő pilléreit tárta fel. A Szent István-i időktől oklevelek tanúskodnak arról, hogy a vizek megzabolázása, később a Lajta határvízi helyzete állandó gondot jelent.

A legújabb kor nagy öntözési beruházásai (mosoni duzzasztómű, LHÁG vízgazdálkodási tevékenysége), az Egyetemnek a dunai erőműrendszer hatásával foglalkozó kutatásai, és nem utolsósorban az Önkormányzat beruházásai (Lajta-zsilip, hidak) mind azt jelzik, hogy van mit bemutatni, van mivel dicsekedni a város vízgazdálkodásának múltjával és jelenével kapcsolatban. (Egyesületi tájékoztató, 78. szám, 2002.)

Az Egyesület ez alkalomból megjelent kiadványa az elhangzott előadások összefoglalását adta az érdeklődők kezébe.

Szerzők – többek között – Kertész József, Dr. Nagy Györgyné, Dr. Kocsis Sándor, Palkovits Gusztáv.

Moson vármegye vízgazdálkodásáról – az előzőekkel szoros kapcsolatban – állította össze és adta ki a Laáb Gáspárról, a megye első mérnökéről szóló füzetet (2004). A Bezenye Hagyományőrző, Községépítő és Takarékoskodó Alapítvány anyagi támogatásával jelent meg (1000 pld!). A szerzők: Fejér László, Láng István, dr. Kocsis Sándor, Dr. Nagy Györgyné.

„Laáb Gáspár alkalmazott műszaki megoldásai meghaladták a kor hazai színvonalát, beavatkozásai még ma is helytállóak. 1799-1813 között Laáb tervei szerint épültek meg az ú. n. Hanság főcsatorna (!) és a lecsapoló csatornák”.

Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület Elnökségének tisztségviselői (2004)

- Elnök: **Dr. Kocsis Sándor**
gépészmérnök
ny. műszaki igazgató
c. egyetemi docens
- Alapító elnök: **Dr. Nagy György**
a kertészeti tudományok doktora
a mezőgazdasági tudomány kandidátusa
ny. egyetemi tanár
„Pro Urbe Mosonmagyaróvár” díjas
- Alelnökök: **Dr. Czimber Gyula**
a biológiai tudomány kandidátusa
a mezőgazdasági tudomány doktora
egyetemi tanár
- Nagy Mihály**
gépész üzemmérnök
ny. főosztályvezető
a Mosoni Polgári Kör elnöke
„Mosonmagyaróvárért” emléklakett tulajdonosa
- Titkár: **Dr. Szodfridt Gyula**
okleveles agrármérnök
a mezőgazdasági tudomány doktora.
ny. tudományos főmunkatárs
- Ügyvezető **Dancs Ferencné**
könyvelő

Tagok:

Láng Ágostonné

okleveles agrármérnök

Dr. Nagy Györgyné

kultúrmérnök, öntöző szakmérnök

ny. egyetemi adjunktus

Dr. Poór J. Ferenc

belgyógyász főorvos

Schopf Márton

építész

vállalkozó

Szabó Miklós

tanár

önkormányzati képviselő

Deák Ferenc Magyaróvár Díszpolgára
Moson vármegye táblabírája
Megjelent a Kisalföld c. napilapban 2003. október 29-én

Emléktábla Deáknak

Deák Ferenc születésének két-századik évfordulója alkal-mából emlékülést és kiállítást szervezett, emlékkönyvet adott ki és emléktáblát állított a Mo-sonmagyaróvári Városvédő Egyesület és a helyi önkor-mányzat.

A városházán a tegnapi Deák-emlékülésen dr. Kocsis Sándor elnök megnyitójában kiemelte: az egyesület egy éve ígérétét vál-totta valóra a haza bölcsére való emlékezés megszervezésével.

Szentkúti Károly alpolgármes-ter elmondta: Magyaróváron a tizenkilencedik század vé-

gén neveztek el teret Deákról, majd 1903 óta minden évben díszebéddel és bankettel emlékeztek meg a haza bölcséről 1945-ig. Az alpolgármester szerint felidézve elődeink hagyományait, minden évben emlékülést kel-lene tartani a városban. Szentkúti Károly továbbá arra kérte a helyi jogá-szokat, elődeik nyomán alapítsanak Deák-ösztöndíjat, amivel a város jogi pályára készülő fiataljait támogathatnák.

Dr. Nagy Frigyes címzetes egyetemi tanár párhuzamot vont az 1867-es kiegyezés és hazánk közelgő uniós csatlakozás közt. A nyugalmazott mi-niszter szavai szerint Deák, a politológus zseni nagysága nem csak abban rejlik, hogy felismerte a változás szükségességét, hanem megtalálta az ahhoz vezető utat is.

Vida István tanár-újságíró kiemelte: Deák Ferenc érdeme és Magyaror-szág sikere volt, hogy lezárulhatott 1849-et követően Ausztria és Magyar-ország szembenállása, s az abszolutizmus és alkotmányosság kötélhúzása

az utóbbi javára dőlt el. Ugyanakkor nem ildomos Deákon számon kérni azt, amire már nem volt befolyása: az agóniát és bukást.

A Deák-emléknapon avatták fel a haza bölcsének állított – Lebó Ferenc szobrászművész által készített – emléktáblát, illetve nyitották meg a városháza első emeleti díszterme előtti kiállítást. A tárlat péntek délelőttig látogatható.

Méhes Á.

Az emlékülés előadói, egyben az Emlékkönyv szerzői: Dr. Kocsis Sándor, Dr. Nagy Frigyes, Vida István, Beregszászi Balázs, Enzsöl Imre, rosta Béla, Dr. Nagy Györgyné, Mikla Mónika, Lébényi Zoltán.

2003 óta az Emléktáblánál Deák Ferenc születésnapján és halála évfordulóján az Egyesület megemlékezést tart.

Kedves Olvasó!

Szeretettel ajánlom figyelmébe ezen Emlékkönyvet, amelyet a "haza bölse" születésének 200. évfordulóján jelentet meg – tisztelete jeléül – a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület.

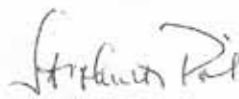
Deák Ferenc Zala megyében, Söjtörön született, de a mi szűkebb pátriánkhoz is kötődik, hiszen a kiegyezés évében Magyaróvár díszpolgárává választotta, majd halála után röviddel teret nevezett el róla. Az őt teljes alakban ábrázoló festmény a Városháza dísztermének falát díszíti és korának másik két kiemelkedő alakjának, két nagy magyar hazafinak, Kossuthnak és gróf Széchenyinek portréival együtt látható.

A kötet szerzőinek írásait a személyes kötődés, a politikus személye és emberi nagysága iránti tisztelet ihlette. Lébényi Zoltán rokonai szálak fűzik Deák Ferenchez, míg Dr. Kocsis Sándor és Tóthné Mikla Mónika Söjör szülőitei.

A jeles hazafi személyisége ma is példaként állhat a közéleti szereplést vállaló ember előtt, hiszen tudása, erkölcsi nagysága, egyénisége, a magyar nép ügye iránti elkötelezettsége, realitásérzékenysége, határozott jövőképe lehetővé tette, hogy a modern magyar politikus-nemzedéknek – az elsők közül is – kiemelkedő egyénisége legyen.

Kívánom, hogy a kötet a tisztelt Olvasót Deák Ferenc munkássága iránti érdeklődésre, további kutatásra ösztönözze, hogy gondolatai ne csak a jeles évfordulón, hanem mindennapjainkban is kísérjen minket.

Mosonmagyaróvár, 2003. október

Stipkovits Pál
polgármester

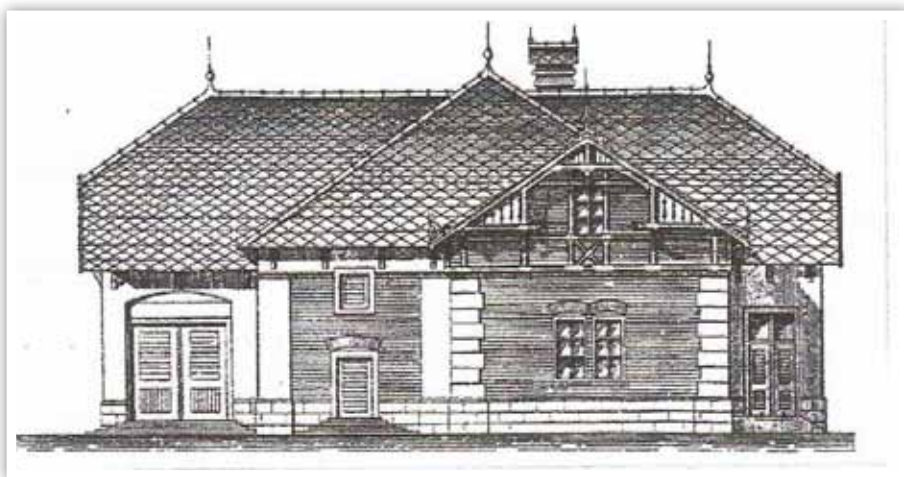
Régi mezőgazdasági épületek Mosonmagyaróváron és környékén (Kiadvány kézirat, 2007)

A kézirat az 1980. október 8-án lezajlott Groffits Emlékülés (születésének 100. évfordulója) anyagának, irodalmi és helyszín adatfelvételezés felhasználásával készült.

Groffits Gábor (1880-1957) 1908-tól Keszthelyen a műszaki tanszék r. tanára, 1920-tól a Budapesti Műszaki Egyetem magántanára, majd 1930 és 1942 között a Magyaróvári Gazdasági Akadémia igazgatója, 1942-1945 között a 4 éves képzési idővel főiskolai rangra emelt intézmény első dékánja. Groffits építési alapelvei:

- Helyi, tehát olcsó építési anyagok széleskörű alkalmazása
- Vasbeton szerkezetek mezőgazdasági építészeti felhasználása: könnyített rácsos vasbeton födémgerenda; légréteggel ellátott kétrétegű vasbeton boltozatos födém
- Helyszíni előregyártás
- Műszaki megoldások és a termelési technológiák összhangja
- Nyers termékek feldolgozása

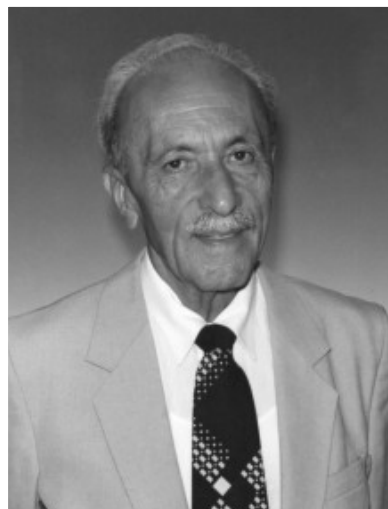
Az 1911-ben kiadott (majd 1922-ben bővített) Gazdasági építészet című könyvében megtalálható Frigyes főherceg magyaróvári uradalmának több épülete. Így például szerepel a padlás nélküli tehénistálló (Fenyőmajor), major elrendezés és lakóház (Krisztinamajor), Heraklit-siló (tangazdaság), központi takarmányos, stb.

Dr. Nagy György halálára
„Ilyen az ember. Egyedüli példány.”
2008.06.08.

Bizony igaza van Kosztolányi Dezsőnek Halotti beszéd című gyönyörű versében. Ismét kevesebbek lettünk. A család, a rokonok és barátok, az agrártudományok művelői és mi mosonmagyaróváriak. 2008. május 14-én életének 83. évében Mosonmagyaróváron elhunyt dr. Nagy György kertészmérnök, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, az óvári egyetemi kar nyugalmazott tanszékvezetője.

A Révai Új Lexikona 14. kötetében róla írt szócikk hosszasan sorolja életének, oktatói és tudományos munkásságának állomásait. Ebből idézem most

a legfontosabbakat. Nagy György Budapesten született 1926. január 17-én. Édesapja az OTI jogásza, édesanyja eleinte háztartásbeli volt, később a Medicina könyvkiadónál dolgozott. Testvére, dr. Nagy László a szege-di egyetem jogi karának volt tanszékvezetője. Felesége szintén az óvári kar munkatársa volt, két gyermekük közül Vera titkárnő, Péter informatikus lett. Nagy György 1949-ben szerzett kertészmérnöki oklevelet, majd 1968-ban a Kertészeti Egyetemen doktorált, s ugyanitt védte meg 1981-ben kandidátusi értekezését. Mosonmagyaróváron 1961-ben kezdte munkálkodását a Mezőgazdasági Akadémia Kertészeti Tanszékének docenseként. 1987-től itt egyetemi tanár, s 1961-től nyugdíjba vonulásáig tanszékvezető. Tudósként új vizsgálati módszereket dolgozott ki, eleinte a zöldség- és gyümölcsstermesztéssel foglalkozott, érdeklődése később a tökfélék felé fordult. A csillagtők honosításával kapcsolatos munkája eredményeként állították elő az Óvári Fehér és az Óvári Hengeres fajtákat. Dr. Nagy György a Magyar Tudományos Akadémia több bizottságának volt tagja, titkára, elnöke, s tevékeny szerepet vállalt a Magyar Agrártudományi Egyesület megyei szervezetének munkájában is. Tevékenységét három külföldi kertészeti kiállításon ismerték el arany-, ezüst- és bronzérem-

mel, tudományos kitüntetései a Mohácsi Mátyás Emlékérem és a Kocsis Pál Emlékplakett. Tanulmányai, beszédei és cikkei több folyóiratban és könyvben jelentek meg.

Dr. Nagy György kezdettől aktív és értékes munkása volt Mosonmagyaróvár közéletének. Első ténykedése a felújított Fő utca virágosításának megtervezése volt, amely máig az általa kialakított képet őrzi. 1985-től 2002-ig alapító elnökként vezette a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesületet, s haláláig kuratóriumi elnöke volt az Alapítvány a Városért közhasznú szervezetnek. Minden tetteiben a város szeretete munkált, ezért küzdött a zöldfelületek fenntartásáért és megújításáért, a műemlékek, szobrok, építészeti emlékek megmentéséért lakóhelyén és az országos mozgalomban. A Haberlandt Bizottság elnökeként méltatlanul elfeledett, Magyaróváron született vagy itt működött tudósok emlékét támasztotta föl, s a Moson Megyei Műhely című folyóirat szerkesztő bizottságának elnökeként két éven át alakította a periodika arculatát, szervezte a közlést és kiadást. Utolsó munkája a 48-as tér kertészeti megtervezése volt. Sokoldalú, színvonalas munkásságát ismerte el a város 1998-ban a Pro Urbe Mosonmagyaróvár díjjal és éremmel.

Dr. Nagy György hamvait 2008. május 26-án helyezték örök nyugalomra egykori professzor társai sírjainak közelében a magyaróvári temetőben.

Tuba László

Prof. Dr. Nagy György
1926-2008

Elhangzott 2008. május 26-án a magyaróvári temetőben

Elment a legyőzhetetlenséget remélt dr. Nagy György, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának nyugalmazott professzora, Mosonmagyaróvár város Pro Urbe Díjas közéleti kiválósága, mindannyiunk Gyuri Bácsija. 2008 januárjában volt 82 éves. Fájdalmas tisztem búcsúzni a Család, egyetemi Karunk és a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület nevében.

A gyász a legmélysegebb a Család, a közvetlen hozzátartozók szívében. Búcsúzik Dr. Nagyné Majoros Györgyi adjunktus asszony, a hűséges feleség, aki férjét hosszú betegségében is gondosan ápolta, lelki erősítője, támasza volt. Különböző szakmai területeken oktattak együtt az Akadémián, de Györgyike férje mindennemű szakmai és közéleti tevékenységében is fáradhatatlan segítője, tanácsadója volt. Elválaszthatatlanok voltak. Búcsúznak szerető gyermekei: a Tökölön élő Vera, az Ágfalván élő Péter és házastársaik, az unokák: Balázs, Andrea, Gábor, Brigitta és Réka. Gyászolja sógornője, Dr. Nagy Lászlóné és családja, a teljes rokonság, Nagy professzor, Gyuri Bácsi barátai és ismerősei.

Dr. Nagy György egyetemi tanár Budapesten 1926. január 17-én született. Alsóbb iskoláit Debrecenben és Szolnokon végezte. A szolnoki Versey Ferenc Gimnáziumban érettségizett 1944-ben. Tanulmányai alatt a természetrajz, a botanika mindig kiemelten érdekelte. Talán ez indította arra, hogy 1944 őszén jelentkezzen a Kertészeti és Szőlészeti Főiskolára. Növényteni szigorlata után a híres agrobotanikus professzor, dr. Mándy György demonstrátora lett. Amikor a harmadik évet befejezte, a főiskola engedélyével a svédországi Landskronai Állami Vetőmagtermesztő intézet növénynevelő telepén gyakornokoskodott, dolgozott. A diploma megszerzése után dolgozott a Fővárosi Kertészeti Vállalatnál, majd az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézetnél, ahol faiskolai ellenőrzési feladatokat kapott. Szakmai pályájának csúcsát jelentette, amikor pályázata alapján 1961. szeptember 15-én fiatalon, 35 évesen kinevezték karunk jogelődje, az akkori Agrártudományi Főiskola Kertészeti Tanszékének vezetőjévé. a Kertészeti Egyetemen 1970-ben védte meg „A gyümölcsstermesztés fejlesztési lehetőségei Győr-Sopron megyében” c. egyetemi doktori értekezését és „summa cum laude” minősítéssel lett a „kertészeti tudományok doktora”.

Nyolc évvel később, 1978-ban védte meg „A regenerálódás dinamikájának szerepe a ribiszke dugvány gyökereztetése során” c. kandidátusi értekezését és a TMB 1981-ben „a mezőgazdasági tudományok kandidátusává” nyilvánította. Kutatómunkája eredményeként az „Óvár fehér” patisszon 1964-ben, az „Óvári hengeres” sütőtök 1989-ben, az „Óvári gömbölyű” dinnyetök pedig 1994-ben kapott állami fajtaelismerést.

„A különleges tökfélék termesztése” c. füzet 1989-ben jelent meg. A különleges tökfélék kísérleti konzerválását is elvégezték és a konzerveket az 1972-es erfurti az 1973-as hamburgi és az 1974-es bécsi nemzetközi kiállításokon arany-, ezüst- és bronzéremmel díjazták. Áfonya fajtagyűjteményt és génbankot hozott létre. Tapasztalatait, megfigyeléseit „Áfonya” címen két kiadást megélt füzetben adta közre.

Nagy György tanszékvezetői tisztségét három évtizedig töltötte be. Vezetése alatt a kertészeti tantárgy oktatása magas rangra emelkedett. Fő célkitűzése volt, hogy az agrármérnök hallgatók kellően megismerkedjenek a kertészeti termelés és a kertészeti üzemek sajátosságaival. Tudta, hogy az agráregyetemi képzések során az alap- és a szakmai alapozó tárgyakra lehet akár a szántóföldi, akár a kertészeti termesztési ismereteket építeni. Igazolja ezt az is, hogy számtalan agráregyetemet végzett hallgató, agrármérnök lett komoly kertészeti gazdaság, üzem felelős vezetője, vagy éppen a kertészmérnök töltött be szántóföldi növénytermesztési irányítói tevékenységet. A Kertészet c. tárgy oktatásában az oktatás-módszertant illetően volt Nagy professzor különösen híres, mondhatni legendás.

Igen jó pedagógiai érzékkel rendelkezett. Vallotta, hogy ahol nincs fegyelem, ott nincs figyelem, ahol nincs figyelem, ott nincs tudás. A kertészeti ismeretanyag minél alaposabb elsajátításhoz öt képzési formát határozott meg: kertészeti hetesi szolgálat, órarendi előadások, órarendi gyakorlat, üzemlátogatás és diplomamunka készítése. Minden képzési formának egyforma jelentőséget tulajdonított. A foglalkozásokon lazaságot nem ismert, nagyon következetes volt, szinte katonai fegyelmet követelt. Egyik bemutató borászati gyakorlaton még oktatótársait sem engedte be az órára fehér köpeny használata nélkül. Tanszékéhez tartozott a kertészeti bemutató kert fenntartása és a kar területének parkosítása, annak ápolási munkája. Soha nem voltak parkjaink olyan gondozottak, szépek mint az ő szakmai irányítása alatt.

Karunk valamennyi oktatója és dolgozója – köztük közvetlen munkatársaid a Kertészeti Tanszék dolgozói – nevében fájdalommal búcsúzunk.

Dr. Nagy György

egyetemi tanár
a mezőgazdasági tudományok doktora
a Kertészeti Tanszék volt vezetője
a Városvédő Egyesület alapító elnöke
az Alapítvány a Városért Kuratóriumának elnöke
Pro Urbe díjas

folgó év május hó 14-én elhunyt.
Hamvasztás utáni búcsúztatása a régi temetőben
május 26-án 11 órakor lesz.

Egy szál virágon túl a koszorúra szánt összeget az
OTP 11737076-20057578 számra befizetve
félbeszakadt tevékenységét támogathatja.

*Gyászolja:
felesége, gyermekei, unokái*

Emléked – mint a 190. évét ünneplő intézmény meghatározó oktató és kutató egyéniségét – örök megőrizzük.

Nagy György oktató, kutató munkája mellett elsősorban a közvetlen szakmai munkájához kapcsolódva aktívan részt vett a tudományos és társadalmi közéletben. Írásait és beszédeit tartalmazó „Harminc és szóban és írásban a városért” című kötete előszavában a következőket írta: „...meggyőződéseem szerint legnagyobb értékei minden településnek, a mi városunknak is azok az emberek, aki elkötelezetten, fáradhatatlanul dolgoznak azért, hogy a múlt hagyatéka megmaradjon, amit még a civilizáció nem tett tönkre, tovább éljen gazdagítva a látogatók és helyben lakók lelkét, erősítve kötődését szülőföldjéhez, lakókörnyezetéhez.” Ilyen ember volt Nagy György professzor is. Sokat, nagyon sokat tett a városért.

Mi, közvetlen városvédő társadalmi munkatársai ismerjük még azt a rengeteg próbálkozását is, amit – neki fel nem róhatóan – nem tudott sikerre vinni. A város illetve annak környezete érdekében tett eredménye illetve közös eredményeink szinte felsorolhatatlanok. Néhányat említek közülük: Wittmann Park rekonstrukciója és természetvédelmi területté nyilvánítása, hét mosonmagyaróvári parkterv elkészítése, városunk szoborparkjának ápolása, felújítása, új szobrok, emléktáblák avatása, a városközpont virágosítása, építési tervek bírálata, a Habsburg kriptá rendbehozatala, rendszeressé vált Szent László ünnepség, a városközponti vadgesztenye fasor megmentése, a Rudolf-liget rendbetétele stb.

A városban ismertté igazán fenti munkák végzésével, a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület két évtizedes alapító elnöki munkájával lett. Érdemeit a város 1998-ban Pro Urbe Mosonmagyaróvár kitüntető címmel ismerte el. A Városvédő Egyesület elnöksége, tisztségviselői, a tagság nevében is búcsúzom Tőled Elnök Úr. A város őrzi értékmentő, alkotó munkáidat és benne a Te emlékedet is.

Nagy György professzor, Pro Urbe díjas elnök számtalan egyéb tudományos és társadalmi testületnek volt még tagja. A fontosabbak:

- az MTA Kertészeti Bizottsága
- Veszprémi Akadémiai Bizottság Kertészeti Munkabizottságának elnöke
- a VEAB Agrártudományi Szakbizottságának titkára
- Magyar és a Nemzetközi Kertészeti Tudományos Társaság tagja
- Magyar Növény- és Mikroszaporítók Egyesülete

- Alapítvány a Városért közhasznú szervezet elnöke
- alapító tagja a Város- és Faluvédők szövetsége Országos választmányának
- több éven át volt elnöke a Moson Megyei Műhely szerkesztő Bizottságának.

A Pro Urbe kitüntetés mellett Munka Érdemrendet, Mohácsy Mátyás emlékérmét, Széchenyi István plakettet, Kocsis Pál emléklapoktetet és Podmaniczky díjat kapott.

Tisztelt Gyászolók!

Nagy György tisztában volt betegségével, de úgy tett, mint az elmúlást érző sebzett fák, melyek intenzívebben, soron kívül virágokat fakasztanak, hogy még utolsó erejükkel is a jövőt, az utódokat szolgálhassák. Tele volt alkotó ötletekkel.

Közel egy éve említettem Nagy György professzornak, hogy milyen jó lenne, ha dédelgetett tervünket megvalósítandó – elkészítenénk a Magyarország Kultúrflórája sorozat számára a torma – a „Lucsonyi” torma tájfajta volt az ötletadó – faj monográfiáját. Hála kiváló orvosainak dr. Ács Máriának, dr. Schulcz Lajosnak és dr. Poór Ferencnek, ezt is tervbe vette és ez év elején elkezdte szakmai levelezéseit. Május 14-én bekövetkezett halála után egy nappal érkezett meg Drezdából egy vetőmagot ígérő telefonhívás. De ekkor vehettük át a névnapjára megjelent „Fél évszázad a kertészeti oktatás, kutatás és szaktanácsadás szolgálatában” című kétszáz oldalas visszaemlékezését, amit saját költségén adott ki. Egy kézírata még befejezésre vár. – Hihetetlen akaratereje volt.

A gyászoló család, a rokonok, az egyetemi, kari és volt tanszéki munkatársak a mosonmagyaróvári városvédők közössége, barátok, ismerősök nevében búcsúzom.

A Teremtő akarata szigorú, visszaút nincs, de igazán csak az hal meg, akit elfelejtenek. Az Édesapa, a Nagyapa, a Professzor, az Elnök úr, a Gyuri bácsi emléke szívünkben tovább él.

Professzor Úr! Nyugodj békében!

Czímber Gyula

Dr. Nagy György emlékére

Kisalföld, 2008. május 17.

„...meggyőződéseem szerint legnagyobb értékei minden településnek, a mi városunknak is, azok az emberek, akik elkötelezetten, fáradhatatlanul dolgoznak azért, hogy a múlt hagyatéka megmaradjon, amit még a civilizáció nem tett tönkre, tovább éljen, gazdagítsa a látogatók és a helyben lakók lelkét, erősítse kötődését szülőföldjéhez, lakókörnyezetéhez.”

Ez olvasható a Harminc év szóban és írásban a városért című, dr. Nagy György írásait és beszédeit tartalmazó kötet előszavában. Nos, a szerző, mindenki Gyuri bácsija már nincs közöttünk. Családja, tisztelői, városa május 26-án délelőtt 11 órakor búcsúznak tőle az óvári temetőben.

Dr. Nagy György okleveles kertészmérnök, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa kutatóként, egyetemi tanárként is múlhatatlan érdemeket szerzett, ám igazán ismertté a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület két évtizedes alapító elnöki munkásságával lett. Érdemeit 1998-ban a Pro Urbe Mosonmagyaróvár kitüntető címmel ismerte el a város. A napokban jelent meg Fél évszázad a kertészeti oktatás, kutatás és szaktanácsadás szolgálatában című gyűjteményes kötete.

Elkötelezett és fáradhatatlan értékmentő, teremtmény, emlékét megőrizzük.

Czímber Gyula (1936–2008) élete és munkássága
Kitaibelia, 14. évfolyam, 1. szám, 3-5. oldal, 2009. (részlet)

Czímber Gyula egy Veszprém megyei kis faluban, Homokbödögen született 1936. január 2-án. Szülőfalujában édesapja 1933-ban lett római katolikus kántortanító, édesanyja a háztartást vezette. Alsóbb iskoláit Homokbödögen, a pápai bencés gimnázium általános iskolai tagozatában, majd a pápai állami általános iskolában végezte. Érettségi vizsgát 1954-ben tett a pápai „Türr István” gimnáziumban majd ezután egy évig dolgozott a pápai Mélyfúró Vállalatnál, illetve a Győri Erdőrendező-ségnél, mint ún. állandó műszaki kisegítő.

A Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára 1955-ben vették fel és 1959-ben kapott mezőgazdasági mérnöki diplomát. Hallgató korában az akkori Növénytan és Állattani Tanszéken volt Dohy János professzor szakköröse. A tragikus 1956-os mosonmagyaróvári sortűz után Dohy professzort koholt vádak alapján elítélték. Dr. Gondola István lett a növénytan előadója, a tanszék vezetője, akinél szakköri munkáját folytatta. Ő kérte meg arra, hogy végzés után vállalja el a tanszék növénytanos tanársegédi állását. Sajnos ez akkor nem sikerült, mert a feladattal mást bízta meg. Czímber Gyula így került a Vas megyei Növényvédő Állomásra Tanakajdra körzeti növényvédelmi agronómusnak. Itt csak fél évig dolgozott, mert 1960-an januárjában felvették a Gödöllői Agrártudományi Egyetem nappali tagozatos Növényvédelmi Szakára, ahol 1960. decemberében kapott mezőgazdasági (növényvédelmi) szakmérnöki diplomát. Végzés után két héttel a minisztérium Növényvédelmi Főosztálya kinevezte – tiltakozási próbálkozásai ellenére – Szabolcs-Szatmár megyébe, a Kállósemjéni Növényvédő Állomásra laboratórium-vezetőnek. Közben a mosonmagyaróvári tanársegédi állás megüresedett, ahova 1961. február 1-ével kinevezték egyetemi tanársegédnek. Azóta, 47 éven át a mezőgazdasági növénytant oktatta. 1965-ben lett egyetemi adjunktus, 1973-ban egyetemi docens, 1981-ben pedig egyetemi tanár. A tanszékvezetői feladatokat 1983-tól látta el 2002-ig. Egyetemi tanársága alatt 3 évig volt tudományos dékánhelyettes.

Oktatási feladata kezdetben a növényteni gyakorlatok vezetése volt, de fél év múlva tanársegédként a levelező hallgatók oktatásának tárgyfelelősi feladataival is megbízták. Tanszékvezetőjét, Dr. Gondola Istvánt 1962-ben Debrecenbe helyezték. Az új tanszékvezető, Dr. Márton Géza növényélet-tanos professzor a nappali tagozatos hallgatók növényteni előadásait is – a sejtant kivéve – rábízta. Alig egy évig (1963) a növénytant Précsényi István professzorral – akkor egyetemi docens – együtt oktatták. Azóta a mezőgazdasági növénytan oktatásának tárgyfelelőse volt 65 éves koráig. Az utóbbi években a levelező hallgatók oktatási feladatait látta el és elő-adója volt a növényvédelmi szakmérnöki szakon a „Gyomnövények bi-ológiája és ökológiája” c. tárgynak. Oktatói tevékenysége során többször volt évfolyam- és csoportfelelős tanár és többször elnyerte „Az évfolyam legjobb oktatója” hallgatói kitüntetést. Levelező tagozaton 1964-ben elvé-gezte a Mezőgazdasági Mérnöktoábbképző Intézet Tanárképző Szakát. Kezdeti kutatómunkájával tanszékvezetője szarvaskerep-egyedfejlőde-si vizsgálatát, növény-nemesítői (alapanyaggyűjtés) munkáját segítete. A fajtaelismerésnek a magvak keményhéjúsága volt az akadályozó tényezője. Ennek feloldási lehetőségeinek a kutatása volt az első önálló feladata. Ennek folytatásaként állapította meg a szarvaskerep, az ‘Óvá-ri’ tarkavirágú lucerna, a fehérvirágú somkóró keményhéjú magvainak biológiai és növénytermesztési értékét, a keményhéjú gyommagvak „herbicidrezisztenciáját”. E témakörben született egyetemi doktori érte-kezése is, amit 1964-ben védett meg a Gödöllői Agrártudományi Egye-temen. „A növényi magvak keményhéjúsága és annak mértékét befo-lyásoló ökológiai tényezők” c. munkája alapján lett 1972-ben a biológiai tudomány kandidátusa. Kandidátusi munkája alapján még ebben az év-ben az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen természettudományi egye-temi doktorrá avatták.

Csírázásbiológiai jellegű munkáit gyomcönológiai felvételezései és egyéb agrobotonikai vizsgálatai követték. Précsényi professzor közreműködé-sével hazánkban elsőként vizsgálta különböző kukoricafajták egyedfej-lődését illetve a kultúrnövények és károsító gyomnövényeik versengését, kompetícióját a növekedés-analízis módszerével. Az IKR /CPS/ kukorica-vetéseinek gyomosságát a nyolcezres körzet gazdaságaiban kezdetektől fogva felvételezte és több mint két évtizeden át volt a Bábolnai Mezőgaz-dasági Kombinát monokultúrás kukoricavetéseinek gyomfelvételezője. Elsőként hívta fel a figyelmet a Poaceae család Panicoideae (köztük a gyo-

mosító köles nemzetség) alcsaládjának triazin-rezisztenciájára. A nagyüzemi, herbicidekkel gyomirtott sárgarépa vetések országos felvételezését a Karotta gyökértermelési rendszer megbízásából végezte és ennek alapján jelezte az Ammi majus tömeges magyarországi megjelenését.

Részben OTKA támogatás segítségével a müncheni és braunschweigi kutatóintézetek valamint a Kertészeti Egyetem Ökológiai Gazdálkodási Rendszerek Tanszék munkatársaival együtt vizsgálták a klímaváltozás hatását az európai gyomflóra összetételére. A feldolgozás még folyamatban van. Az európai gyomfelvételezések magyarországi mintaterülete a Szigetköz, ahol Czimer professzor és munkatársai a gyomflóra összetételét közel 30 éven át vizsgálták. Legrészletesebb regionális gyomflorisztikai adatok hazánkban a Szigetközről születtek. Ennek alapján készült el 1992-ben „A Szigetköz szegatális gyomvegetációja” c. akadémiai doktori értekezés, amely alapja volt a mezőgazdasági tudomány doktora (az MTA doktora) fokozat megszerzésének. A szigetközi felvételezési adatok a Duna elterelése okozta talajvízszint-változások következményeit is jelzik.

Nagy részt saját vizsgálataira alapozva készítette el a kerti zsáza, a somkóró-fajok és a rozsnok nemzetség monográfiáját a „Magyarország Kultúrlőrája” sorozat számára. Az utóbbi években a lóbab füzet összeállításának feladatait végezte.

Czimer professzor tudományos tevékenységének egész életén át kísérője volt a tudományos ismeretterjesztés. Számtalan ismeretterjesztő előadást tartott mint városi, megyei biológiai szakosztályi elnök. Alapító tagja a Magyar Természettudományi Társulatnak és több mint tíz éven át volt alelnöke illetve elnöke a Társulat Biológiai Szakosztályának. Életpályája során az MTA különböző tudományos bizottságainak tagja volt és tevékeny tudományos közéleti tevékenységet folytatott. Munkásságát több kitüntetéssel jutalmazták, melyek közül talán a legjelentősebbek az Emberi Környezetért Emlékérem, az oktatói munkásságot elismerő Apáczai Csere János díj, a Juhász Nagy Pál emlékérem, a Dr. Ujvárosi Miklós Gyomismereti társaság legmagasabb kitüntetése, a Dr. Ujvárosi Miklós emlékérem, a Magyar Tudományos Akadémia Növénytermesztési Szakbizottsága által adományozott Surányi János emlékérem. Saját bevallása szerint azonban, minden kitüntetése közül a legbüszkébb arra volt, hogy többször választották meg hallgatói az „Évfolyam legjobb oktatója”-nak.

73. életévében 2008 december 30-án váratlanul érte a halál. Karunk dékánja a következő szavakkal búcsúztatta: „Itt hagyott bennünket a Kar

egyik kiemelkedő professzora, akinek professzori rangját nem a kinevezése, az erről szóló papír, hanem tudása, egyénisége adta. Czimber Professor úr az elmúlt ötven év során szerves részévé vált az Óvári Karnak, a Magyaróvári Akadémiának...". „A kiemelkedő kutatómunka mellett Czimber professor úr kiváló oktató is volt, akinek előadásait nagy érdeklődéssel kísérték a hallgatók, és Növénytan előadásai életre szóló élményt jelentettek valamennyi óvári gazdásznak. A komoly munka mellett a humor és a vidámság sem hiányzott óráiról. A személyéhez kapcsolódó diáktörténetek és anekdoták most már mindörökre beépülnek az Óvári Akadémia legendáriumába..."

Pinke Gyula

A professzor hivatása a „szolgálat” volt

Kisalföld, 2009. augusztus 21.

Pro Urbe díjjal tüntette ki Mosonmagyaróvár a nemrég elhunyt Czimber Gyula professzort. A rangos elismerést özvegye vette át a Fehér Ló Közösségi Házban Szabó Miklós polgármestertől.

A hagyományokhoz híven idén is az augusztus 20-i ünnepség keretében adták át a Pro Urbe díjat. Ezúttal Czimber Gyula professzor városért tett szolgálatát ismerte el a Lajta-parti település.

A professzort – aki többek közt a Kisalföld gyermekegyetemének első előadója volt – tavaly év végén, röviddel hetvenharmadik születésnapja előtt ragadta el a sors. A rangos elismerést özvegye vette át Szabó Miklós mosonmagyaróvári polgármestertől. A városvezető a professzor humorát méltatta: „Ha Czimber Gyula lát bennünket odafentről, valószínű, mosolyog és örül ennek a kitüntető címnek.”

A Bolyai-iskola diákjai által színesített műsor keretében Popielek Éva összegezte az idei Pro Urbe díjas munkásságát, tevékenységét.

Kifejtette: Czimber professzor ismert és elismert alakja volt Mosonmagyaróvárnak, s kiváló követé a városnak határainkon belül és kívül. Élete legnagyobb részét diákok, egyetemisták között töltötte. Hivatása a „szolgálat” volt. Példamutatásával alakítani tudta környezete életét, általa sokan találtak rá a nagybetűs „hivatásra”. Ahhoz a nemzedékhez tartozott, melynek a diákéveiben következett be az 1956-os forradalom. Alakította a körülötte lévő világot, s közben saját magát is.

Czimber Gyula 1936-ban Homokbödögén született. Agrármérnöki oklevelet Mosonmagyaróváron szerzett, rövidesen növényvédelmi szakmérnöki képesítést, aztán a doktori, 1972-ben a biológia tudományok kandidátusa és a természettudományok doktora címet is elnyerte. 1983-tól a növénytani és a növényélettani tanszék vezetőjeként tevékenykedett. 1992 óta a Magyar Tudományos Akadémia mezőgazdasági tudomány doktora címmel rendelkezett. Alapító tagja volt a Magyar Természettudományi Társulatnak. Nemzetközi, országos és városi szervezetek tagja volt, többek közt a Természetbúvár Egyesület elnöki, a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület alelnöki funkcióját töltötte be. Harminchárom éven át segítette a környezetvédelem és tudományos életpálya iránt érdeklődő fiatalok munkáját a Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny versenybizottságának elnökeként. Munkásságát

számos díjjal, kitüntetéssel ismerték el. Ezek közül csak a legfontosabbak: Apáczai Csere János-díj (1993), Kitaibel Pál-emlékplakett (1993), Pro Natura érem (2003).

Mészely Réka

Hönel Béla sírjánál
Hönel Béla építész-vállalkozó
(Mateocz, 1863.12.03. – Magyaróvár, 1937.01.23.)

2009. december 3-án, csütörtökön 3 órakor emlékezünk meg Hönel Béláról az óvári öreg temetőben helyreállított sírjánál, ahol Önt is várjuk.

1901-ben költözött Magyaróvárra. Lakó- és középületeket, gyárakat tervezett és kivitelezett, nemcsak a városban. Részt vett a város közéletében. Alapító tagja, majd elnöke volt az Ipartestületnek.

Épületei, melyek tervezését/építését, felújítását részben pályázaton nyerte el, ma is meghatározói a városképnek. Ezek közül: a Kühne gépgyár egyes

épületei, a Szalaggyár, a főhercegi malom és sörgyár, a Növénynemesítő Intézet székháza, a Hansági Múzeum főépülete, a városkapu-téri Postapalota, az Ady Endre út 19. sz. ház, az un. „kétemeletes”, a 48-as tér 1., Krausz, későbbi Czéh ház. Ez utóbbi – sajnos – Mimi-néni halálával elbontásra került. Hönel építészeti stílusát leginkább a Postapalota tükrözi. Állapota indokolja, hogy féltő figyelemmel kísérjük sorsát.

Őt évtizedekkel túlélő felesége – a sors fintora – „társbérletbe” kényszerült. Hönel Béla munkásságának értékelő feldolgozása még várat magára.

Dr. Kocsis Sándor

Tisztelt Emlékezők! Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm Önöket Hönel Béla síremlékénél, ahol 1992 óta a jobboldali tábla felirata szerint a „sírhely gondozói a Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület és a város építészei.” Az elmúlt esztendőkből a gondozás csak részben sikerült. Az idei évben egy pályázattal nyert pénzüsszegeből alapot tudtunk teremteni a síremlék felújításához, kiegészítve a felhívásunkra összegyűlt adományokkal.

Mostanra Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata, Mosonmagyaróvár és Vidéke Ipartestülete tagjai, a város építészei és a Városvédő Egyesület anyagi és jó szándékú támogatásának eredményeként megújult síremlékhez hívtuk Önöket – megemlékezni Hönel Béláról, Magyaróvár neves építészéről.

Bauer Rudolf emléktábla

Ismerve és tiszteletben tartva az egyetemi sportcsarnok bejáratánál elhelyezett emléktáblát, illetve diszkoszvető szobrot, Egyesületünk ajánlást tett a város önkormányzatának, Mosonban, a Bauer Rudolf utca sarkán emléktábla elhelyezésére a diszkoszvető olimpiai bajnok, volt óvári gázdász emlékére.

Városi pályázaton nyert anyagi támogatással sikerült a Dinnyés László szobrászművész (Bauer Rudolf unokaveje) által készített alkotást 2009. május 6-án felavatni, születésének 130. évfordulóján. „... Párisban, a verseny előtti napokban nagyszerűen ment a tréning, s egy alkalommal 38,10 métert is dobtam, amellyel méterekkel túlszárnyaltam a világrekordot, a versenyen azonban, mint a legtöbb versenyzőt, engem is elfogott az idegesség és csak 36,04 méterre repült a diszkosz. Azonban ezzel is megnyertem az olimpiai bajnokságot... A párisi győzelem után a jelenlévő „sportszakértők” a legalaposabb vizsgálat alá vettek, pontos méreteket csináltak a testalkatomról és győzelmemet karom és derekam „abnormális” hosszúságával igyekeztek magyarázni, mert nem tudták elképzelni, hogy akadjon egy magyar, aki legyőzi az atlétika nagymestereit, az angolokat és amerikaiakat.”

(Bauer Rudolf 1932 nyarán írt leveléből)

2015. július 15-én, a verseny évfordulóján a diszkoszvető szobránál tartottunk megemlékezést, más években a magyar sport napján május 6-án a Bauer Emléktáblánál.

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 25 éves története

1985 tavasza: alakuló gyűlés

1985 a szervezet kiépítésének éve. Székhelyünk: Lenin út 108.

1992. június: Engels Frigyes u. 10. Irodaház

1993. március: Flesch Károly Művelődési Központ I. em. 15. szoba.

- Előterjesztéseket, terveket készítettünk,
- Beleszóltunk a gesztenye allé, a zsidó temető sorsába.

Részt vettünk és véleményt nyilvánítottunk

- az általános rendezési tervek,
- fakivágás,
- utca-elnevezés,
- telekalakítás ügyekben.

Maradandó köztéri alkotásokat hoztunk rendbe és létesítettünk.

- Moson: I. vh. emlékmű, templom előtti kereszt, Gabona rakparti Pieta, Őrangyal
- Magyaróvár: Hungaria, May János és Kőműves emlékoszlop, Szent László,
- Haberlandt Gottlieb, 56-os emlékmű
- Háromszög-kápolna.

Eddig 33 kiadványban adtunk számot az Egyesület városszépítő, zöldfelület-gazdálkodó tevékenységéről.

1986-tól eddig 113 TÁJÉKOZTATÓ jelent meg

Kapcsolatot építettünk ki az Önkormányzattal, több civil szervezettel, sajtóval. Külföldön: Oelde, Tulln, Klosterneuburg, stb. testvérszervezeteivel.

Szemléletformálás

- „Városvédő szemmel” sorozat vetítettképes úti beszámoló és városnéző kirándulások itthon és külföldön.
- Rendezzük a Városi Szent László Napot
- Szervezzük a Kulturális Örökség Napját.

Évente kétszer elnökségi ülésen tervezzük meg és értékeljük munkánkat. Minden 3. kedden „Tisztségviselők értekezlet”-et tartunk.

Borral, ropogtatnivalóval köszöntjük a névnaposokat és a „kerek” évfordulósokat. A karácsonyi összejövetel emlékezetes esemény.

Öt évenként tartunk közgyűlést, ahol az elnökség beszámol munkájáról és felhatalmazást kap a tevékenységének folytatására. Alapító tagjainknak 20 és 25 éves emléklappal köszönjük hűségüket. A 10. évfordulóra a legaktívabbak emlékérmét kaptak.

Taglétszámunk 230-250 fő. Többen örökre eltávoztak, de mindig van friss belépő. Átlagéletkorunk magas, várjuk a fiatalokat.

Mosonmagyaróvár, 2010. március 16.

Dr. Kocsis Sándor
elnök

Városvédők negyedszázada

LajtaPress, 2010.03.23.

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület múlt heti ünnepi közgyűlése keretében Szabó Miklós polgármester és Dr. Kocsis Sándor elnök ajánlotta a szépszámnú közönség figyelmébe a civil szervezet alapítása óta eltelt negyedszázad eseményeit, eredményeit felvonultató kiállítást.

A Flesch Károly Kulturális Központ nyitott galériájában látható tárlat íze-
lítő ad a település érdekében oly sok éve tevékenykedő tagság aktivitá-
sából, a helyi értékek megmentéséért, megőrzéséért tett erőfeszítéseiről.

Az egyesület három szakosztálya – a városszépítő, a zöldfelületi és a pro-
paganda – lényegében kijelöli a városvédő munka irányait. A városszé-
pítés terén a mosonmagyaróváriak a meglévő szobrok restaurálásával
kezdtek, hogy aztán maguk is szoborállításba fogjanak, illetve ilyen kez-
deményezésekhez csatlakozzanak. észrevételeik, állásfoglalásaik mindig
jelentősséggel bírtak városrendezési kérdésekben.

A zöldfelületi szakosztály a virágosítási akció elindításával divatot terem-
tett. A helyi parkok felújítására tervpályázatot hirdetett és sokat tett a Witt-
mann-park fenntartása, fejlesztése érdekében. Szakmai összeállításokkal,
javaslatokkal, ajánlásokkal elősegítette a városkép javítását.

Ám a munkát el is kell adni! Ezért 1986-tól negyedévente tájékoztatót je-
lentetnek meg, ami négy oldalon számol be az aktualitásokról. A jelentő-
sebb megmozdulásokról kiadványokban adnak hírt, ebből eddig 33 látott
napvilágot.

A városvédő szemlélet kialakításában jelentősek az egyesület által szerve-
zett vetített képes beszámolók, melyek segítségével az érdeklődők eljut-
hattak a hazai tájak mellett Párizstól Jeruzsálemig, sőt Afrika, Ausztrália
és Kis-Ázsia tájaira is. Az egyesület hat céggel összefogva 1995-ben létre-
hozta az 1998 óta közhasznú Alapítvány a Városért alapítványt. A kiemel-
kedő munkát végző szakemberek társadalmi munkájának elismerését
Kováts István Emlékérem létrehozásával tették lehetővé. Eddig hárman –
Lenzsér Imre, Németh István és Bella Sándor – kapták meg.

Az „Egyesület 25 éve” című kiállítás megnyitóján Talpasné Süle Ibo-
lya felkészítő munkája nyomán a Bolyai-iskola diákjai – Hegedüs Ivett,
Stencinger Petra és Stencinger Patrik adtak emlékezetes, színvonalas mű-
sort.

A Kós Károly-Díj kötelez

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési miniszter 1996-ban Kós Károly-díjat adományozott a „Lajta-parti város és környéke védelmezőinek.”

Az Erdélyi Szépművés Céh küldöttsége Sopronból Magyaróvárra érkezett – adta hírül a Mosonvármegye 1934. március 1-i számában. Dr. Sattler János polgármester vezetésével küldöttség fogadta a pályaudvaron a vendégeket. Az előadásra este 8 órai kezdettel a Kaszinó nagytermében került sor. A Küldöttséget vezető Kemény János irodalmi előadása után Kós Károly „Az országépítő” című regényéből olvasott fel egy fejezetet, majd Dsida Jenő szebbnél szebb verseit olvasta

fel egymás után (A versek: Krisztusom, Közöttük élek, stb.)

Az előbbi két esemény adta az elhatározást, hogy „Kós Károly Lajta-parti utódai” halálának 35. évfordulóján, 2012-ben, a megemlékezést és kiállítást rendezzünk. Az életút rövid összefoglalóját és a kiállítás anyagát saját gyűjtéséből Dr. Kocsis Sándor állította össze.

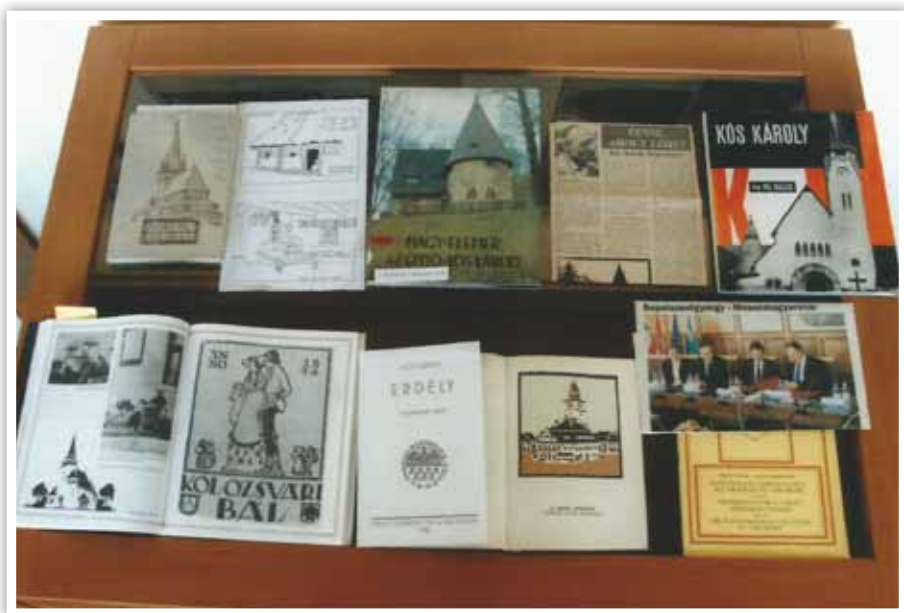
Rövid szemelvények Kós Károlyt idézve:

„Napkeletről jöttem, a nagy hegyek, a zúgó fenyvesek világából, ahol még álmodnak szűkszavú emberek, kemény magyarok.”

„Tudjuk, hogy itt a helyünk, itt kell maradnunk... Jövendőnk is csak, mint a múltunk is – harc, örök tusakodás, és tudjuk, hogy állni fogjuk ezt a harcot, mert hogy ez az élet, a mi egy örök életünk.” (Kidőlt a kereszt)

Megismerve Kós Károly életét, kiderült: könnyen előfordulhatott volna, hogy annak a Groffits Gábornak lett volna 1945-ben a tanártársa Keszthelyen, aki a Magyaróvári Akadémiáról tért vissza Keszthelyre.

Számottevő ismeret az is, hogy Kós Károlynak Szeghalmi Bálinttal a mosonmagyaróvári református templom tervezőjével való kapcsolata meghatározó volt a „zömök, alsórétegű, fiatornyos, galériás, meredektetős, zsindelyezett” (erdélyi emlékek) terveiben.

A Magyaróvári és a Mosoni temetők - Hősök és Áldozatok -

Évszázados történet rejt a temető. Olvasom a neveket a soha el nem múló üzeneteket – s vajon meddig tart az emlékezés?

Egyesületünk jó évtizede gyűjti és most először nyomtatott formában is közreadja a magyaróvári temetőről összeállított anyag első fejezetét.

Eltűnődtem: hogyan

alakult át a magyar ember egyszerűségében fénylő temetőkultúrája mára fényességben tetszelgő beton és körengeteggé? Nem szeretném sem megbántani az emlékezőket, sem szemlére hívni a holtakat – őseinket igazán tisztelni és sírjaikat alázattal gondozni mindennapi kötelességünk.

Kérem a Tisztelt Olvasót, tekintse kiadványunk első részét halottaink emléke előtt tisztelgő őszinte próbálkozásnak azért, hogy a folytatásban már a ma élők most még hiányzó véleményének és nagyra becsült emlékei birtokában a folytatás még több ismeretet adjon valamennyiünk számára.

(Az 1. kötet bevezetőjéből, 2007.)

A temetőkről kiadott 3 füzet (2007, 2008, és 2009) teljes anyagának gyűjtését Fischer György indította el, majd Láng Ágostonné, Menyhárt Miklósné, Dr. Nagy Györgyné és Dr. Varga Zsuzsanna folytatták és fejezték be. A képen az I. világháborús sírkert részlete látható. Sajnáljuk, hogy a Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatával közösen 2014-ben beadott pályázatunk nyeretlen maradt, így sem az I. világháborús magyaróvári, sem a mosoni emlékműveket nem sikerült felújítani – főleg az előbbi állapot elszomorító.

Sissi - Erzsébet királyné fái **- előadás, kiállítás és kiadvány a királyné halálának** **115. évfordulójára -**

Útravaló

Mikor is kezdődött? Legvalószínűbb, hogy Zichy Mihály „Erzsébet királyné Deák Ferenc ravatalánál” című festményének megismerése, annak története indított el az érdeklődés útján. Ráadásul országjáró és a határokon kitekintő kirándulásaink során alig volt olyan város, ahol ne találkoztunk volna Erzsébet királyné emlékét idéző szoborral, nevét viselő szállodával, ligettel, parkkal. Így történt ez Magyaróvártól Pöstyénen keresztül a Genfi-tó partjáig.

Az 1900-as évek elején készült, Magyaróvár és környékét ábrázoló térképen világosan olvasható az „Erzsébet ligete” elnevezés: az akadémia, falugazdaságában 1899-ben az akkori földművelésügyi miniszter utasítására ligetet létesítettek – megőrizendő a királyné emlékét. A ligetnek az évszázad folyamán nyoma veszett, sőt most rátelepült a terjeszkedő lakópark.

A magyarok szeretett királynéjának történetét év-hó-nap-óra pontossággal végigkövethetjük a róla megjelent könyvében, gyűjteményekben és az általunk is meglátogatott Laxenburgi kastélyban, a Hermes-villában a bécsi Sissi-múzeumban. Ezért – talán magyarázatként is írom – jelen kiadványunk csak egy szerény próbálkozás Erzsébet királyné emlékének megidézésére.

Éppen ezért Németh Attilával nem is törekedtünk másra, mint az Erzsébet királynéhez kötődő magyaróvári események írásos dokumentumainak felkutatására és közlésére, illetve az általam készített fotóanyag szöveges bemutatására. Az eredmény egy kis keresztmetszet Erzsébet királyné életéről – melyet tisztelettel ajánlok a Kedves Olvasó figyelmébe. A több helyen előforduló, olykor egymást keresztező ismeretet ki-ki tovább bővítheti, ha a felhasznált irodalomban közölt források oldalain keresgélni próbál

Dr. Kocsis Sándor
(Részlet a kiadvány előadásaiból)

A faekétől a GPS-ig - avagy 1869-ben alapították a Magyaróvári Eszköz- és Gépkísérleti Állomást -

A főhercegi uradalom történetéből is ismert, hogy már az 1820-as években is az akkori kornak megfelelő ekékkel, vetőalkalmatosságokkal dolgoztak.

Az 1800-as évek végére megépített kisvasút vonalai, a villamosítás a tőzeg-gáz felhasználásával, az albertkázméri gépgyártó és javító műhely, a Márialiget térségében kialakított öntözőrendszer egyértelműen a növénytermelést és a korszerű állattenyésztést szolgálta.

A Felsőbb Gazdasági Tanintézet (a későbbiekben Mezőgazdasági Akadémia) és a főhercegi uradalom tulajdonosi kapcsolata a legszorosabb elméleti és gyakorlati fejlesztési igények kielégítését biztosította a mezőgazdasági tevékenység minden ágazatában.

1869. január 13-án kezdte meg működését az első óvári kísérleti intézet, a „Gazdasági Eszköz- és Gépkísérleti Állomás.” Az állomás első vezetője 1873-ig Fuchs J. Miksa volt, aki a tanintézetben Erőműtant, és az Eszköz- és Géptant is előadta.

Egykori leírásban olvasható: „Hivatása az állomásnak az is, hogy a gazdasági gépek kiválasztása, beszerzése, használhatósága ügyében a hozzáforduló gazdaközönségnek, feltalálóknak, hatóságoknak tanácsal, véleményvel szolgáljon.”

1873-ban a pesti műegyetemen kitűnően végzett és ott rövid ideig tanított Thallmayer Viktor vette át a műszaki tanszék, egyúttal az állomás vezetését is.

Thallmayer több óvári tanártársával együtt az 1900-as párizsi világkiállításon a rajzaiért aranyérmet nyert.

Érdemes feleleveníteni, hogy az 1900-as párizsi olimpián diszkoszvetésben aranyérmet nyert (36.04 m!) Bauer Rudolf – mint II. éves Óvári Gazdász – eredményesen vizsgázott Thallmayernél az első gőzgépkezelő tanfolyamon.

Az előzőekben röviden vázolt 80 esztendő története, az állomás munkatársainak tevékenysége adta az indokot minderről előadások és kiállítás keretében megemlékezni. A rendezvényre 2014. május 13-án került sor az önkormányzat anyagi támogatásával, a Mosonmagyaróvári Egyetemi Kar és az Óvári Gazdászok Szövetsége közreműködésével.

Az előadás elhangzott 2014. november 11-én a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépek Tanszékének 125. jubileumi ünnepségén is, illetve 2015. április 16-án a mosonmagyaróvári nyugdíjas egyetemen.

**Kiadvány helyett összefoglaló:
dr. Kocsis Sándor**

**A MOSONMAGYARÓVÁRI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSA
A HUSZÁR GÁL VÁROSI KÖNYVTÁRBAN**

„A faekétől a GPS-ig”

vagy 1869-ben alapították
A Magyaróvári Eszköz- és Gépkísérleti Állomást

előadások és kiállítás
korabeli dokumentumok felhasználásával

2014. MÁJUS 13. 17 ÓRA

megnyitja: Dr. Nagy István polgármester

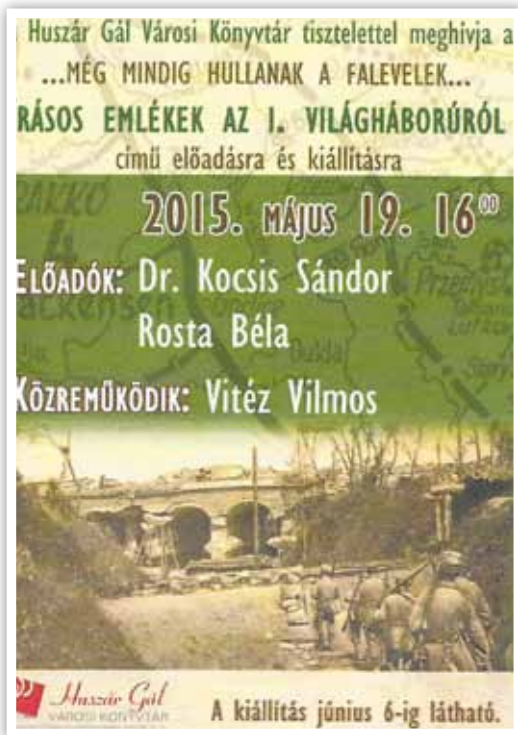

ez az anyag összeállításában közreműködött:
dr. Kocsis Sándor (elnök, Mosonmagyaróvári Városvédő
egyesület), Dr. Kovács Attila József (intézetigazgató,
ymE Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar),
Fehér Attila (titkár, Óvári Gazdászok Szövetsége).

A kiállítás május 30-ig látható.

 Huszár Gál
VÁROSI KÖNYVTÁR

...Még mindig hullanak a falevelek...
- Írásos emlékek az I. világháborúról -

„A háborúról olvasott írások között rendkívüli hatással volt rám a Magyar Nemzet 2014. január 25-i számában „Talált tárgy: GLECCSERKATONÁK” c. cikk. Arról tudósít, hogy az egyik olvadó gleccser falából „rongyok és kesze-kusza végtagok, egy hágóvassal felszerelt bakancs talpával az ég felé, semmibe meredő tekintetek, kopasz, részben roncsolódott fejek, görcsbe rándult karok lógtak ki a jég alól.”

Mindhárman igen fiatalok lehettek, tizenhét-tizennyolc év körüliek, egyiküknek nem volt meg a feje.”

Kérdem: kinek a fiai, hozzátartozói lehettek? Talán éppen az én 19 éves nagybátyám? (A

kérdést az előadó, dr. Kocsis Sándor tette fel.)

A rendezvényen részletek hangzottak el Mészáros Vilmos győri ügyvéd Emlékeim az I. világháborúból című könyvéből, versek Gyóni Géza kötetiből.

Érdekes volt megismerni Karkovány Ákos (az Akadémia tanára 1929-39 között) tevékenységét a Przemyśli vár megerősítése körül, majd orosz fogóságban és Kínában végzett munkáját. De meg kell említenünk Szodfrídt József II. éves műegyetemista, önkéntes naplójának részleteit.

Az elsősorban irodalmi gyűjtésből összeállított kiállítás kiemelkedő darabja volt Gondár Ferenc (Halászi, 1894-1928) „A világháborús kalandjaim története” c. naplója. Besorolása után hamarosan elvesztette egyik szemét, és a híres orvos, dr. Batthyány-Strattmann László herceg vette magához, és a herceg lovászaként élte életét Körmenten.

Dr. Szodfridt Gyula köszöntése

Egyesületünk két és fél évtizeden át volt titkárát már 85. születésnapján is nagy tisztelettel köszöntötte, de kiemelt eseményként kezeltük a kilencvenediket is. És a két jeles magyar ige: KÖSZÖNNI és KÖSZÖNTENI. És még a sok változat: Megköszönni, felköszönteni, leköszönni, megköszönteni, visszaköszönni, ráköszönni ... és így tovább.

A 90-es köszöntésre a „4”-es találkozó alkalmából került sor. Több éves hagyomány a Széchenyi Polgári Kör, a Mosoni Polgári Kör és a Városvédő Egyesület júliusi közös találkozója, amelyhez az Óvári Gazdászok Szövetsége is csatlakozott.

Gyula bácsi apját, Szodfridt Józsefet I. világháborús rendezvényünkön is megidéztük naplójának részletével – de apai nagybátyjának (Szodfridt Nándor honvéd alezredes) történetét (Aradon halálra ítélték 1849-ben, majd a Garibaldi légióban szolgált) is ismertté tettük. Dr. Szodfridt Gyuláné, Anikó (akit copfos kislányként ismert meg Gyula bácsi Fertődön) az Egyesület Ellenőrző Bizottságának tagjaként maradandóan írta be nevét emlékkönyvünkbe.

Az egyesület városi kitüntetett tagjai

Mosonmagyaróvárt Emléklakett

1989. Dr. Adorján József
Horváth Imre
Nagy Mihály

Pro Urbe Mosonmagyaróvár díj

1997. Dr. Hajdu Frigyes
1998. Dr. Nagy György
Fischer György
2000. Dr. Nagy Frigyes
2001. Dr. Schmidt János
2003. Dr. Dr. h.c. Iváncsics János
2004. Moldoványi Géza
2005. Dr. Tenk Antal
2009. Dr. Czímber Gyula
2011. Dr. Kocsis Sándor
2013. vitéz Harmath Lajos

E helyütt tisztelettel emlékezünk azokra az elhunyt tagjainkra, akik az Egyesületben végzett tevékenységükkel tették sikeressé és eredményessé a város érdekében végzett munkánkat.

A Város- és Faluvédők Szövetsége országos találkozója és szakmai konferenciája

A Szövetség előzetes jelentkezés alapján az országos találkozón adja át a vándorbotot a következő év házigazdájának. Így került sor a 2000-ben a XIX. országos találkozó megrendezésére Mosonmagyaróváron.

A három napos konferencia mindig jó alkalom arra, hogy a város- és faluvédő mozgalom alapvető, olykor elvi kérdéseinek feltétlenül szükséges megvitatása mellett éppen az egyesületek bemutatkozására, módszereik, gyakorlati tevékenységük ismertetésére is sor kerülhet. Az egyesületek által szervezett találkozó kiemelt előadását Dr. Katona Tamás történész tartotta „A civil szervezetek helyzete és viszonya az önkormányzathoz a városvédő mozgalomban” címmel – mára sem veszített a téma az aktualitásából. A részvétel mellett 27 egyesület kiállítási anyaggal is bemutatkozott.

2015-ben Vésztőn találkoztak a városvédők, akik a korábbi esztendőkből – többek között – Gyöngyösön, Nyíregyházán, Mezőkövesden, stb. mondtak véleményt és tettek ajánlást a mozgalom tevékenységéről, a fejlesztés lehetőségeiről. Idézet az idei összefoglalásból:

„A fiatalok városvédő tevékenységbe történő bevonása kiemelt feladat, ennek érdekében

észre kell vetetni, fel kell hívni a fiatalok figyelmét lakóhelyük, környezetük értékeire, szépségeire;
 fel kell fedeztetni a kétkezi munka örömét, azt, hogy ők is tudjanak tenni környezetük szépítéséért;
 a munka során fejleszteni kell a városvédő tábori közösséget.
 A kecskeméti országos találkozón 2012-ben a FUTURA bemutatása osztatlan elismerést aratott.
 2014-ben 5 egyesület részvételével Várpalotán kistérségi találkozóra került sor, ahol „A faekétől a GPS-ig” előadásunk nagy sikert aratott.
 Az országos szövetség által meghirdetett ifjúsági pályázaton 2013-ban a Fekete-iskola és Haller iskola, 2011 és 2015-ben a Bolyai iskola diákjai értékes 2. és 3. helyezéseket értek el Mosonmagyaróvárt bemutató rajzos pályázataikkal.

(2000. augusztus kép az albumból)

Helytörténeti és kitekintő előadások

Kína, Ausztrália építészeti különlegességei, a városi terek mondanivalója (Dr. Winkler Gábor). Séta a legészakibb földek között (Dr. Czimmer Gyula). A tulipánok között Hollandiában (Dr. Varga Zsuzsanna). Ilyennek láttam Ausztráliát (Hatvani Emőke). Az indiai zene (Váradi László). Nézőként a londoni olimpián (Nagy Mihály). Fotós szemmel Indiában (Kerekes M. István, Mészely Réka). Angkor, a Kambodzsai romváros (Tormáné Varga Mariann).

A székek nyomában Szerbiában, az előző évi országos találkozóról (Mezőkövesd, Kecskemét, Tapolca, Nyíregyháza, stb. Dr. Kocsis Sándor)

A rendkívülien lerövidített felsorolás csak az utóbbi 2 év előadásai érinti, megjegyezve, hogy évente 4-5 vetített képes beszélgetésre került sor.

A Kirándulásokról

Tizenhét éve elmaradhatatlan az augusztus végére időzített Tulln-i virágkiállítás megtekintése. Több esetben két autóbust megöltő érdeklődő utazott együtt Európa egyik legnagyobb virágkiállításra. A látogatást követő „meglepetés” között Stockerau-i városi sétá, Weidling-ben Lenau síremlékének megkeresése, ismerkedés Hainburg nevezetességeivel, stb. szerepelt. Rendkívüli élményt jelentett az Országház, a Művészetek Palotája, a budai Várnegyed, a Nemzeti Színház, a Komáromi Erőd, Herend, Söjtör-Kehidakustány, Szentendre, Döbling, Pozsony, Jeli Arborétum, Fertőd, csak a legkiemelkedőbbeket soroltuk fel.

A kiemelt helyeken – szinte kivétel nélkül – Dusek Miklósné szakavatott idegenvezetése mellett ismerkedhetek az utasok látnivalókkal, nevezetességekkel.

Közlésre számottartó események

- Virágosítási program kezdeményezése, lebonyolítása és értékelése (1987-2000).
- A gesztenyefasor megmentése.
- Kovács István Emlékérem alapítása.
- A háromszög kápolna többszöri restaurálása.
- A „Nehézkereszt” restaurálása és áthelyezése az új köztemetőbe.
- Kühne Ede Emléktábla elhelyezése.
- Ady Endre Emléktábla elhelyezése és a költészetnap megemlékezés kezdeményezése.
- A Giesswein-szobor részleges felújítása.
- Részvétel az ipartestület 100 éves jubileumi ünnepségén.
- Vizet a Dunába! - részvétel az aláírásgyűjtésben.
- Felvonulás a Hansági Múzeum megmaradásáért.
- Németh János Kossuth-díjas keramikus munkájának bemutatása, kiállítása.
- Europa Nostra díjas alkotások Magyarországon fotókiállítás és dr. Winkler Gábor előadása.
- Kőműves emlékoszlop restaurálása a Majorokban.
- Pieta Mosonmagyaróvár keleti bejáratánál
- Kivégzettek emlékoszlópa a Timár utcában.
- A MOGAAC sportkör 125. éves jubileumi kiadványának szerkesztésében való részvétel.
- Védelmet kérő kereszt a Mosoni-Duna partján.

Kiadványok

A minden tag részére eljuttatott Tájékoztató mellett nagyobb munkáinkról kiadványokban számolunk be. Eddig 113 kiadványunk jelent meg A/5-ös méretben, 50-150 oldal terjedelemben, írka vagy ragasztott kötéssel, puha fedéllel.

A kiadványaink is ugyanazon a technikai fejlődésen mentek át, mint a Tájékoztató. A Gépgyárban kezdtük. Még megvannak a fémlemezek, amiről az első kiadványunk nyomása megtörtént. De egyszer – szíveségből – a Naturlandnál magunk sokszorisíthattuk a soron következő kiadványt. Időkeretet, fél napot kaptunk, de Gyuszi bácsival (Dr. Szodfridt Gyula) kapkodnunk kellett, mert a cég valamennyi dolgozója 15 órákor testületileg vidékre utazott.

Végül itt is megtaláltuk a Monocopy-t, ahová formázva, pendrive-on vittük a kéziratot. Persze, az egészet újra kellett ellenőrizni, mert a gépek különbözősége néha alattomos trükköket produkált.

Az illusztrációk fekete-fehérben készültek ritkán egy-egy színes képet is becsempésztünk. Szerény küllemű kiadványainkat színes borítóval próbáltuk kelendőbbé tenni.

Kelendőség! Ezek helytörténeti ismertető füzetek, jól szerkesztve, jó stílusban. Hozzájutni a „könyvbemutató”-n és az egyesület fogadóóráin lehet. Máig hiányzik a nyilvános üzlet, ahol az érdeklődő hozzá juthat. A Városház utcai könyvesboltban, amíg élt, előbb a pulton, aztán a sarokban megtekinthetők voltak kiadványaink. A nehézségek ellenére a 100-200 példányban megjelenő kiadványaink zömmel elfogytak.

Az első, jelentős munkája egyesületünknek a Hungaria szobor restaurálása és a 4 címerének pótlása volt. A szobor és a végzett munka leírását környezetének, a 48-as térnek bemutatásával zártuk. Elképzelésünk az volt, hogy városi csomópontokról jelentetünk meg kiadványokat, amik végül városismertetővé állnak össze.

Ez és a következő kiadvány rövidített formában és németül is megjelent. Hasonló gondolatunk volt, hogy egy-egy vendéglő ismertetésével bemutatjuk annak környezetét. E kis füzeteket reklámként használhatta volna a vendéglő, s cserébe támogatta volna az egyesületet. Magyar Ágival, a helyi TV riporterével TV-sorozatot indítottunk. Óvári és mosoni vendéglőket ismertettünk 20-30 percben. Jött a nyár és ősszel, kicsit módosítva, más hasznosította az ötletet. Mennyire fogták fel a vendéglősök az ingyen rek-

lám jelentőségét? Kihozták pl. a fatányérost bemutatásra, majd az ebédidő ellenére – elhúzva stábunk orra előtt – szépen visszavitték azt a konyhába. A másikonál süteménnyel kínálták a stábot, de a sarokházat többször kellett siettetni.

Legemlékezetesebb munkánk Haberlandt Gottlieb nemzetközi hírű tudós halálának 50. évfordulójára rendezett tudományos tanácskozás és kiállítás, a parkban szobrának felállítása (1995). A három napos emlékprogramon, amelyet az Egyetemmel és a Várossal közösen szerveztünk, 22 ország képviseltette magát. A résztvevők Haberlandt emlékérmét vehettek át, melyet Rajki László szobrászművész készített. Az eseményről, az egyesületi kiadvány mellett az Egyetem angolul jelentette meg az elhangzott előadások szövegét.

Hasonlóan korszakos munkánk volt a magyaróvári plébániatemplom altemplomának rendbetétele és megnyitása. Az erről szóló kiadványt – kisebb módosítással – hatszor jelentettük meg (1996-2000), melyhez a szeptemberi Nyitott Kapuk Napján juthattak hozzá az érdeklődők.

Jummerspach Frigyes emlékének ápolása során felkutattuk a széleskörű rokonságot. Azóta Budapesten többször tartottak Jummerspach összejevetelt. Az érdeklődésre tekintette 100, majd 50 példányban is kiadtuk az emlékülés anyagát (1998).

A 2000-ben az általunk rendezett, Város- és Faluvédők XIX. Országos Találkozója két kiadványt jelentettünk meg. Minden résztvevő egyesület bemutatkozása szerepelt az egyikben (2000.), és a találkozón elhangzottak a másikban (2001.). Többen fogadkoztak, hogy követni fogják példánkat, de talán csak a gödöllőieknek sikerült ez valamennyire.

Nagy és követendő vállalkozás volt a temetőkről készült három füzet (2007; 2008; 2009). Közéleti személyek, ismert családok, hősi halottak képes ismertetése, ami nem lehet teljes, de követésre ösztönözhet.

Emléktáblák, szobor felavatásával egy időben jelent meg kiadványunk Deák Ferencről (2003), Laáb Gáspárról (2004), Habsburg Frigyesről (2008). Irtsuk a parlagfüvet (2001) c. füzet az előadássorozat összefoglalása volt. Lélegző örökségünk (2004) a magyaróvári parkkal foglalkozott a Városliget (Prof. Dr. Jámbor Imre) és más városok parkjai (Prof. Dr. Winkler Gábor) példáján.

A Magyar Hidrológiai Társaság városunkban rendezte 20. Országos Vándorgyűlését. Erre az alkalomra készült Mosonmagyaróvár a Duna és Lajta Ölelésében c. kiadványunk (2002).

Természetesen, az egyesület tevékenységéről is készült kiadvány (1993, 2001, 2004). Nemcsak a fontosabb munkák felsorolását találjuk benne, hanem a különböző bizottságok tagjainak és a tisztségviselőknek a névsorát is.

Ma már a tájékozódás alapja az internet. De talán lesz, aki veszi a fáradságot és beleolvas ezekbe a gondosan szerkesztett, dokumentumokra támaszkodó kiadványokba. Sokat megtudhat a múltról, amire építheti a jövőt.

A TÁJÉKOZTATÓK és a kiadványaink áttekintése nyomán kiderül, hogy egyesületünk sokrétű tevékenységet folytat. Sok esetben kezdeményező, hagyományt teremtő módon. Támogat mások által kezdeményezett munkákat, saját munkáihoz széleskörű egyetértése, együttműködésre törekszik.

Dr. Nagy Györgyné

Kapcsolódó kiadványok

- Buszek Lőrinc, Cselényi Józsefné, Dömötör Tibor, Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagy Györgyné (1987): **A 48-as tér.** 15,5x22,0 52 p. kötve 1000 pl.
- Hajdu Frigyes, Nagy Györgyné (1989) **Hungaria Denkmal.** 15,5x21,5 12 p. füzve 500 pl.
- Lebó Ferenc, Nagy György, Nagy Györgyné, Schopf Márton, Szőnyi Eszter (1989) **A római kőtár.** 14,5x20,5 70 p. kötve, 800 pl.
- Nagy Györgyné (1991): Römisches Lapidarium. **A római kőtár.** 15,5x21,5 16 p. füzve, 500 pl.
- **A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület tevékenysége, szervezete, tisztségviselői** (1993): 15x20 14 p. füzve, 200 pl.
- Bacsó András, Czímber Gyula, Haberlandt Walter, Jámborné Benczúr Erzsébet, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1995): **Haberlandt Emléknep – Gedanktag.** 14,5x21,0 78 p. füzve, a résztvevők számával egyezően (fehér).
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1996) **A magyaróvári plébániatemplom kriptája.** 14,5x20,5 40 p.
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1997): **Die Gruft der Pfarkirche von Magyaróvár** 15,5x21,5 40 p.
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1997): **A magyaróvári plébániatemplom kriptája.** 2. kiadás 14,5x20,2 p, füzve, 150 pl.
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (1998): **A magyaróvári Habsburg kriptája.** 14,5x21,0 24 p. füzve 200 pl.
- Bacsó András (1998): **A Wittmann Antal park.** 15,0x20,5 60 p. füzve, 100 pl.
- Kocsis Sándor, Lenzsér Imre Nagyné Majoros Györgyi, Winkler Gábor (1998): **Jummerspach Frigyes Emlékkönyv. Megemlékezések.** 15,0x20,0 56 p. füzve, 100 pl.
- Kocsis Sándor Lenzsér Imre, Nagyné Majoros Györgyi, Winkler Gábor (1998) **Jummerspach Frigyes Emlékkönyv. Megemlékezések** Jelenlétők névsorával és családfával bővítve. 15,0x20,0 76p. füzve (rózsaszín) 50 pl.
- Bacsó András (2000) **A Wittmann Antal park.** 15,0x20,5 60 p. füzve 150 pl. (zöld) Kiosztva a Város- és Faluvédők Szövetsége XIX. Országos Találkozásán.

- Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő) (2000): **Akik bemutatkoztak a Város- és Faluvédők Szövetsége XIX. Országos Találkozásán.** 15,0x20,5 48 p. füzve (sárga) 200 pl.
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (2000): **A magyaróvári Habsburg kriptá.** 2. kiadás 14,5x21,0 30 p. füzve (sárga) 200 pl.
- Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő) (2001): **Ami elhangzott a város- és faluvédő, -szépítő szervezetek XIX. Országos Találkozásán és a Közgyűlésen.** 15,5x23,0 142 p. kötve 8 színes oldallal, színes borítóval, 200 pl.
- Nagy György, Stipkovits Pál, Czímber Gyula, Szalai Zsuzsanna, Reisinger Péter, Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő) (2001): **Irtsuk a parlagfüvet!** 15x21 52 p. füzve, (zöld) 200 pl.
- Nagy György (2001): **A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület tevékenysége, szervezete, tisztségviselői** 2., javított, bővített, 15x20 32 p. füzve (sárga) 100 pl.
- Stipkovits Pál, Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő), Bella Sándor, Palkovits Gusztáv, Koltai Gábor, Schummel Péter, Kertész József, Kocsis Sándor, Mészáros Mihály, Gál László (2002): **Mosonmagyaróvár a Duna és a Lajta ölelésében.** 15x21 66 p. színes képekkel, képes borítóval 400 pl. (ebből 250 példányt a Hidrológiai Társaság 20. Országos Vándorgyűlésének résztvevői kaptak 2002 júliusában)
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (2003): **A magyaróvári Habsburg kriptá.** Az 1998-as kiadás másolata. 14,5x21,0 24 p. füzve, 200 pl.
- Beregszászi Balázs, Enzsöl Imre, Kocsis Sándor, Lébényi Zoltán, Nagy Frigyes, Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő), Rosta Béla, Stipkovits Pál, Tóthné Mikla Mónika, Vida István, (2003): **Deák Ferenc emlékkönyv** 14,7x20,7 44 p. füzve, színes borítóval, 1 lap f-f képpel. Készült születésének 200. évfordulójára. Bemutatva a Városháza dísztermében 2003. október 28-i emlékülésen.
- Bárdi Pál, Fejér László, Kocsis Sándor, Kőrösi Jánosné Tilda, Láng István, Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő) Schmatovich Mátyás (2004): **Laáb Gáspár Bezenye szülötte, Moson vármegye első mérnöke.** 14,7x21,0 76 p. kötve, színes borítóval. Készült Laáb Gáspár halálának 170. évében, a Bezenyei Horvát Napok keretében 2004. május 18-ra.

- Czímber Gyula, Jámbor Imre, Kevey Balázs, Nagy György, Nagy Mihály, Winkler Gábor, Nagyné Majoros Györgyi (szerkesztő) (2004): **Lélegző Örökségünk**. 14,5x21,0 40 p. fűzve, színes borítóval és térképmelléklettel. Készült a hasonló című, 2004. szeptember 18-i rendezvényre. 200 pl.
- **A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület és az Alapítvány a Városért alapítvány tevékenysége, szervezete, tisztségviselői** (2004) 3. javított, bővített, 15x20 44 p. Fűzve (sárga) 100 pl. Készült a „Városláda”-ba, a 650. évfordulóra.
- Hajdu Frigyes, Lenzsér Imre, Nagy György, Nagyné Majoros Györgyi (2006) **Habsburg Frigyes emlékére**. 15x21 48 p. Színes képes borítóval, 200 pl.
- Dr. Kocsis Sándor, Németh Attila (2013) **Sissi, Erzsébet királyné emlékezete**. 14,6x21,0, 56 p. fűzve, színes képes borítóval, 125 pl. Szerkesztette Preiner Éva.

Az egyesület anyagi helyzetéről

Az Egyesület eredményes tevékenységéhez szükséges anyagi alapot elsősorban a tagdíjak, illetve a különböző pályázatokon nyert forintok jelentik. Köszönettel tartozunk Mosonmagyaróvár város önkormányzatának, a város képviselőinek azért a támogatásért, amelyet pályázataink eredményes, számunkra kedvező elbírálásával, illetve képviselői keretből biztosítanak – jelen kiadvány is így jöhetett létre.

Sajnálatos, hogy a korábbi NCA (Nemzeti Civil Alap), illetve az utóbbiakban a NEA (Nemzeti Együttműködési Alap) kiírásaira benyújtott pályázataink többségben nyeretlenek maradtak, illetve a közölt sorszám elérése már eleve illúziónak tűnik.

Az Egyesület megalakulása után több évig élvezte a város különböző cégeinek, vállalatainak anyagi támogatását. Az elmúlt időben alakult rengeteg szervezet, szövetség, egyesület ezt a lehetőséget minimálisra, elaprózott összegre csökkentette – ez a városi pályázatokra is átvihető.

A városi Műemlékvédelmi Alap pályázata tette lehetővé pl. Hönel Béla sír-emlékének felújítását.

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület 2015. évi munkaterve

Január	20. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
	28. szerda	16 óra	Deák – napi megemlékezés
Február	3. kedd	16 óra	Lengyelországi emlékek (Dr. Kocsis Sándor vetítettképes előadása)
	17. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
Március	15. vasárnap	13 óra	Városi megemlékezés
	17. kedd	17 óra	Elnökségi Ülés
	31. kedd	17 óra	Dél- amerikai emlékek / Tormáné Varga Mariann vetítettképes előadás)
Április	10. péntek	16 óra	Költészet Napja: megemlékezés az Ady-táblánál
	21. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
	28. kedd	17 óra	Vetítettképes beszélgetés a XXIII. Országos Találkozóról, Mezőkövesdről (Dr. Kocsis Sándor)
Május	6. szerda	16 óra	A Magyar Sport Napja (találkozás a Bauer emléktáblánál)
	12. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
	19. kedd	16 óra	...még mindig hullanak a falevelek... Írásos emlékek az I. Világháborúról/ a Huszár Gál Városi Könyvtárban
Június	30. szombat		Kirándulás: Herend - Somlóhegy
	9. kedd	17 óra	Közgyűlés
	23. kedd	17 óra	Tisztségviselők közgyűlése
Július	28. vasárnap	18 óra	Szent László napi ünnepség
	7. kedd	17 óra	Tisztségviselők közös találkozója (4 egyesület)
	9-10-11		Vésztő: Országos Találkozó
	15. szerda	16 óra	OLIMPIA 1900: Emlékezés Bauer Rudolfra

Augusztus	25. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
Szeptember	15. kedd	17 óra	Tisztségviselők értekezlete
		19 – 20.	Szombat – vasárnap: Kulturális Örökség Napjai
Október	16. péntek	16 óra	Deák-napi megemlékezés
	20. kedd	17 óra	Elnökségi ülés
November	24. kedd	17 óra	Évzáró szakosztályi beszámolók
December	15. kedd	16 óra	Egyesületi Karácsony

Mosonmagyaróvár, 2014. december 12.

Dr. Kocsis Sándor

Kapcsolatok

1. Önkormányzat

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatának 1990-ben történt megalakulásától kezdve folyamatosan segíti annak tevékenységét és aktívan részt vesz az önkormányzati munkában.

Az Egyesület vezetői, illetve szakemberei kezdettől fogva meghívást kapnak és részt vesznek a Képviselői-testületi üléseken, valamint a szakbizottságok munkájában. Egyesületünk számára nagy megtiszteltetés, hogy az önkormányzat fontosnak tartja, hogy tájékozódhassunk városunk dolgairól és számít szakmai véleményünkre a tevékenységünkkel összefüggő döntések meghozatala előtt.

A város fejlődését meghatározó városfejlesztési koncepciókat és rendezési terveket azok elfogadását megelőzően megismerhetjük és véleményezhetjük. Álláspontunkat több alkalommal is kifejtettük vagy írásban, vagy a bizottsági munka során, különösen az épített környezet védelmével, a beépítési lehetőségek szabályozásával a közlekedési nyomvonalak kijelölésével és a zöldfelületek védelmével, illetve fejlesztésével kapcsolatban. Ezek közül talán kiemelésre érdemes az 1993-1994-ben készült, új városfejlesztési koncepciót és szabályozást jelentő Általános Rendezési Terv készítésében, a 2000-ben készült Városfejlesztési Akcióterv kidolgozásában, valamint a 2008-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia megalkotásában végzett aktív közreműködésünk.

Az önkormányzati rendeletalkotási folyamatban is aktívan részt vettek tagjaink, kiemelten a helyi védelemmel, a környezetvédelemmel, a hulladékgazdálkodással és a parkolással kapcsolatban. A városi faállomány védelmére kezdeményezésünkre alkotott helyi szabályokat a Képviselő-testület. A műemléki és helyi védelem alatt álló építészeti értékek felújításának anyagi támogatásáról szóló rendelet alapján Egyesületünk Városszépítő Szakosztályának vezetője a pályázatok elbírálásában meghívottként vesz részt.

Az önkormányzat rendszeresen kikéri véleményünket a közterületek elnevezésével kapcsolatban. Több alkalommal az általunk javasolt elnevezést fogadta el a Képviselő-testület.

Az eltelt időszakban jó kapcsolatokat ápoltunk a Polgármesteri Hivatal vezetőivel, a jegyzővel, a főépítésszel, a városfejlesztési osztályvezetővel, va-

lamint az önkormányzati társaságok közül a városfejlesztéssel foglalkozó Movinnov Kft., illetve a városüzemeltetést ellátó VÜF Kft. Vezetőjével. A Városkapu tér 9. szám alatti műemléki ingatlan hasznosítása esetében arra is volt példa, hogy Egyesületünket a tervezési pályázat értékelésében és a nyertes építészeti koncepció kiválasztásába is bevonta a városfejlesztő társaság.

2. Egyesületek

A Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület a település több civil szervezetével is kapcsolatban áll, valamint a közös együttműködésekre is számtalan példát lehet felsorolni. A legszorosabb kapcsolatot a Széchenyi Polgári Körrel, a Mosoni Polgári Körrel, az Óvári Gazdászok Szövetségével és a Mosonmagyaróvári Kertbarátok Egyesületével tartjuk fent.

A közösen végzett munka mellett tisztségviselőink és tagjaink által képviseltetjük magunkat a társszervezetek rendezvényein, amely természetesen fordítva is igaz. Emellett minden év nyarán részt veszünk a város kezdetben három, majd később négy meghatározó társadalmi csoportosulását összefogó „Civil szervezetek találkozóján”, a Mosoni-Duna partján.

Évzáró szakosztályi beszámolók és karácsony

Az Egyesület megalakulása óta november harmadik keddjén adnak számot a szakosztályok éves tevékenységükről. Természetesen az egymáshoz kapcsolódó, kiegészítő programok, teljesített előadások bemutatása egyben a legteljesebb összefoglalója az Egyesület tagjainak közreműködését érintően is. Szinte minden alkalommal örömkre szolgált megállapítani, hogy ezen a novemberi napon a következő évi munkaterv összeállításához is elegendő támogatást adnak az Egyesület tagjai.

Ezután már csak a karácsonyi baráti összejövetel van hátra, ahol a közreműködő iskolások (Haller iskola, Kossuth Gimnázium, Majoroki iskola), óvodások (Ostermayer), a levéli harmonikások, dr. Nagy Frigyes és Pintér Éva zongora műsora, Törökné Gizike és társai dalos előadásai tették emlékezetessé a baráti találkozót.

Tartalomjegyzék:

Tartalomjegyzék: